Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 230 (1980) ♦ Вівторок, 1 грудня 1998 року ♦ Ціна договірна

Ефективність стає закономірністю

Парламент став мобільним, — так підбив підсумки роботи парламенту в листопаді Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко на прес-конференції. За минулий місяць прийнято 23 закони проти 27 за два попередні місяці роботи цієї сесії. Безсумнівно, така закономірність, переконаний глава парламенту, буде розвиватися, і діяльність Верховної Ради ставатиме дедалі ефективнішою. Особливо, коли вдасться розв'язати питання з дисципліною. А завданнями номер один у роботі Верховної Ради в грудні стане прийняття законів про державний бюджет на 1999 рік, про столицю України, про вибори Президента, про Кабінет міністрів, про Конституцію Криму та про вступ до МПА. Не може парламент обійти і розгляд антикризових законопроектів, на необхідність прийняття яких звернув увагу Президент України у посланні до Верховної Ради, та законодавчих актів, запропонованих Президентом до невідкладного розгляду, стосовно правоохоронної діяльності.

Докладніше про прес-конференцію Голови ВР читайте у наступному номері.

Співпраця всіх гілок влади — новий курс Верховної Ради

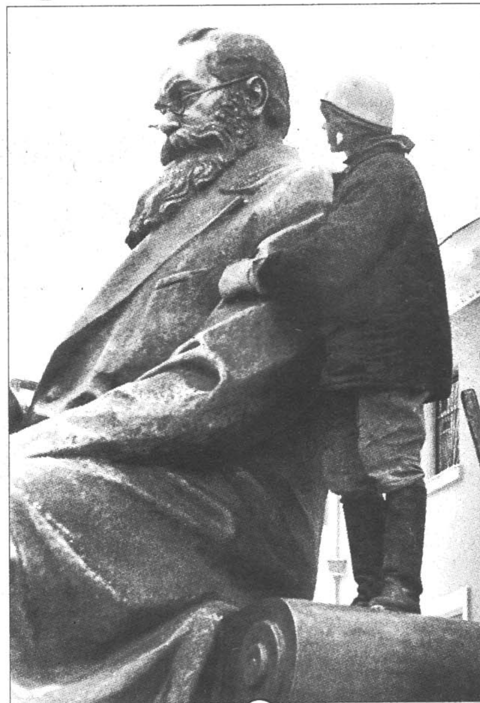
Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко наголосив під час зустрічі з колективом ЗАТ «Шполянська меблева фабрика»: сьогодні треба опрацювати модель держави і модель відродження власного виробництва. Він висловив переконання, що наступний рік принесе зміни на краще, і українська економіка нарешті почне працювати, оскільки для цього є всі підстави. Зокрема, співпраця всіх гілок влади.

— Це — новий курс нашого законодавчого органу, — підкреслив Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко, завершуючи зустріч зі шполянцями.

(Закінчення на 2-й стор.).

Державність — головна прикмета нації

1 грудня 1991 р. відбувся Всеукраїнський референдум, який підтвердив Акт проголошення незалежності України (92%)

На планеті Земля живуть тисячі народів і лише близько двісті з них досягли високого рівня цивілізованого розвитку — створили незалежні держави.

Україна — серед них.

Все значне, масштабне вповні бачиться лише на відстані. Особливо історичної. Сьогодні ми переживаємо не кращі часи, немало таких, хто сумнівається у зробленому сім років тому виборі...

Це закономірно. Так починали свою історію всі тепер могутні й поважані світом країни: США, Німеччина, Франція та інші.

(Закінчення на 2-й стор.).

На фото: напередодні відкриття пам'ятника М. Грушевському в Києві.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

1 грудня

- *Всесвітній день боротьби зі СНІДом.*
- *Національне свято Румунії — Національний день Румунії.*
- *1717 р. народився Г. Кониський — письменник, церковний діяч.*
- *1918 р. народилися поет П. Воронько та композитор П. Майборода.*
- *1934 р. помер драматург І. Задніпровський — жертва сталінського терору.*

Держава і право

5—12

Борони вас Боже, соколята!..

15

Акція

Хто не цінує пам'ять загиблих, той не любить живих

Днями в «Голосі України» відбулася спільна акція газети і УДАІ МВС України — підбито підсумки огляду-конкурсу імені Людмили Чередник на звання кращого працівника ДАІ у третьому кварталі цього року. Лауреатом визнано підполковника міліції, заступника начальника УДАІ УМВС у Вінницькій області Сергія Берчука (посмертно).

(Закінчення на 16-й стор.).

Лист на першу сторінку

Щоб спрацювала національна ідея

Крокую Києвом. Очі спочивають на архітектурних пам'ятках. Особливо втішаюсь, коли бачу нинішній Будинок учителя. Колись він був Педагогічним музеєм, потім музеєм Леніна. Тут сьогодні висить меморіальна дошка зі словами IV Універсалу: «Народе України! Твоєю волею і силою зродилась Українська Народна Республіка».

А чому б цю унікальну історичну споруду, де проводив засідання президент УНР Михайло Грушевський, не назвати Будинком Центральної Ради? Тоді національна ідея спрацює.

Степан ІЛЬНИЦЬКИЙ.

Торонто, Канада.

○ *Анатолій Онопрієнко, якого звинувачують у серійних убивствах, вимагає заміни адвоката.*

○ *У Закарпатті залишаються підтопленими 212 споруд. 2002 будинки зруйновано. Будівлям і комунікаціям загрожують 143 зсуви.*

○ *У Кривому Розі під час спроби розібрати набій на колишньому військовому полігоні загинули дві особи.*

P.S.

У номер

✔ **Київ**

Почнемо зміни із машини

Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко привітав телеграмою трудовий колектив СП «АвтоЗАЗ-DAEWOO» з нагоди 135-річчя від дня заснування підприємства та 40-річчя організації виробництва легкових автомобілів в Україні. У ній, зокрема, йдеться: «У нинішніх складних соціальних і економічних умовах ви продовжуєте гідно виконувати свій обов'язок, виступаєте побориками прогресивних змін у суспільстві. Створення СП у вигляді АТ «АвтоЗАЗ-DAEWOO» — переконливе свідчення націленості колективу на досягнення кращої економічної ситуації не лише в галузі, а й у державі».

Вітання голови парламенту разом із телеграмами від Прем'єр-міністра, адміністрації Президента та інших органів влади було озвучено на урочистих зборах колективу.

Проект бюджету-99 і 600 поправок

Більшу частину часу на нараді голів комітетів та керівників груп і фракцій, яку провів Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко, було присвячено підготовці до розгляду проекту держбюджету-99, який вноситься на перше читання у середу, 2 грудня.

Голова парламенту Олександр Ткаченко, підбиваючи підсумки роботи парламенту в листопаді, зокрема, відзначив, що за минулий місяць було прийнято 23 законопроекти, тоді як за вересень—жовтень —27. Це свідчить про інтенсивну роботу народних депутатів.

(Закінчення на 7-й стор.).

Американські ініціативи на Харківщині

Цими днями в Україні перебуває спеціальний радник президента США, виконуючий обов'язки координатора з питань допомоги новим незалежним державам Вільям Тейлор, повідомили «ГУ» у прес-службі Посольства США в Україні.

Він має намір відвідати Харків і Київ, щоб обговорити проекти у рамках «Харківської ініціативи». Це програма розвитку Харківщини із залученням американських інвестицій.

«Харківську ініціативу» започатковано після того, як Україна відмовилася брати участь у будівництві Бушерської АЕС в Ірані, від чого істотно постраждали інтереси Харківського заводу «Турбоатом». Основна мета програми — знайти практичне використання промислового потенціалу Харківщини в умовах посиленого контролю за поширенням воєнних технологій.

Нашій літописній книзі — тисяча років

«Наша культура, наше письменство стають доступні світовій спільноті, визнаються нею», — сказав віце-прем'єр-міністр України В. Смолій, відкриваючи урочистий вечір, присвячений 1000-річчю літописання і книжкової справи в Україні, у палаці мистецтв "Український дім". І хоча тепер книговидавнича справа в Україні зіткнулася з великими фінансовими труднощами, не має належної державної підтримки, торік у нас побачили світ 6308 назв книг і брошур. Українською мовою — 3141. Причому деякі видання стали окрасою, так би мовити, візитною карткою сучасної української культури.

На урочистому вечорі глава адміністрації Президента М. Білоблоцький оголосив привітання Леоніда Кучми українським видавцям і вручив їм ордени «За заслуги», дипломи і знаки почесних звань.

Таке не можна забути

Президент України Леонід Кучма, Прем'єр-міністр Валерій Пустовойтенко, заступник Голови Верховної Ради Віктор Медведчук поклали квіти до пам'ятника жертвам голодомору, що на столичній Михайлівській площі. День пам'яті відніні відзначатиметься щорічно в нашій країні у четверту суботу листопада.

Співпраця всіх гілок влади — новий курс Верховної Ради

Під час перебування на Черкащині Олександра Ткаченка: зустріч зі шполянськими меблевиками

(Початок на 1-й стор.).

Впродовж поїздки Черкащиною йшлося також про те, як повернути буряководам втрачену славу, а Україні в XXI столітті — подолати наслідки економічної кризи.

Зокрема, у відкритому акціонерному товаристві «Лисянське районне підприємство матеріально-технічного постачання» відбулася відверта розмова, про що вже повідомляв «Голос України», з виробниками цукру про проблеми галузі. І, напевне, її необхідність пояснювалася насамперед не якимись надзвичайними обставинами, а відсутністю цілеспрямованої повсякденної державної політики з розвитку сільського господарства. І особливо далася взнаки відсутність продуманої виваженої політики у цукровиробництві.

Тож сьогодні селянам лишається тільки згадувати ті часи, коли в Україні щороку вироблялося 5 мільйонів тонн солодкого продукту. Понад те, за словами учасників наради, Міністерство агропромислового комплексу вважає, що українським селянам достатньо виробляти щороку 1,5 мільйона тонн цукру. І це — на 50 мільйонів населення. Водночас сусідня Польща, яка має на 10 мільйонів населення менше, отримує щороку 1,6—1,7 мільйона тонн солодкої продукції. А ще донедавна наша країна вважала цукор — стратегічним продуктом, який має наповнювати держказну валютними запасами.

Властне, є всі підстави саме так і вважати, оскільки поряд, на російському ринку, тонна цукру коштує 500—600 доларів. Тоді як на внутрішньому, українському, цей продукт коштує значно дешевше: сьогодні собівартість виробництва перевищує реалізаційну ціну. Якщо кілограм цукру в роздрібній торгівлі обходиться покупцеві в 1 гривню 2 копійки, то виробникові цей продукт коштує 1,22—1,25 гривні. Отже, цукрозаводи працюють собі на збиток.

І причин такого явища чимало. Зокрема, нинішнього року зросла ціна на мазут, дизельне паливо. Окрім того, завищує собівартість тонни зробленої продукції і податок на додану вартість. Однак, на наш погляд, ускладнює ситуацію з фінансовим забезпеченням галузі і надмірне захоплення керівників сільськогосподарських і переробних підприємств бартерними угодами. Натуральний обмін передбачається майже в 9 з 10 укладених угод. Звідси заборгованість перед селянами, які вирощують солодкі корені, державним бюджетом і Пенсійним фондом, відсутність обігових коштів. Ось так галузь опинилася на порозі банкрутства. І можна чимало твердити про необхідність паритету цін, дешевих кредитів, але тоді у боргову яму може провалитися держава.

Звісно, боляче вдарило по цукровиробниках, як слушно зауважив начальник управління економіки Черкаської облдержадміністрації Володимир Коваль, зменшення посівних площ і зниження врожайності цукрових буряків у колективних сільгосппідприємствах. Адже для того, щоб галузь не була збитковою, треба отримувати на круг 250—270 центнерів солодких коренів. А в поточному році вдалося зібрати лише по 170 центнерів з гектара. Майже на тисячу гектарів скоротилися посіви цукрових буряків, що призвело до зменшення на третину їх валового збору. Звідси на дві третини скорочення часу переробки на цукрозаводах, від чого також зросла собівартість солодкої продукції.

Зрозуміло, Голові Верховної Ради хотілося почути не тільки сумну констатацію фактів, з якими стикається галузь. Адже йому, аграрникові з багаторічним досвідом, вони добре знайомі. І болить йому душа від того, що занепадає сільське господарство, зазнають збитків сільські товаровиробники, не виплачуються зарплати і пенсії. Потрібна, на думку Олександра Ткаченка, Національна програма відродження України. А для того, щоб вона була реалістична, і зустрічається він з тими, від кого залежить подальший розвиток держави, наповнення бюджету, вітчизняне виробництво. Адже саме під час таких відвертих розмов можна виробити конкретні рішення, які дадуть змогу подолати кризу і вийти на заплановані рубежі.

З другого боку, ці процеси потребують і законодавчого забезпечення для того, щоб забезпечити розвиток інвестиційної і кредитної політики, бо не від хорошого життя трудівники села змушені погоджуватися на укладання бартерних угод — процентна ставка за кредити зашкалює за всі допустимі межі. Окрім того, ціни на техніку і добрива для села сьогодні стали нереальні. Скажімо, за 1 тонну добрив селянин повинен віддати тонн зерна. А сільське господарство може і повинно бути основним наповнювачем держбюджету. Адже на початку дев'яностих сільські трудівники виробляли продукції на експорт на 24 мільярди доларів.

— Ось те золото, яке лінуються цінувати, —підкреслив Олександр Ткаченко.

Він також висловив ряд інших думок, які здобули підтримку учасників наради. Голова Верховної Ради наприкінці наради зауважив:

— Я розумію: для того, щоб законодавство діяло, треба знати проблеми і шляхи їх вирішення.

Лідія ТИТАРЕНКО, Володимир КОРОЛЮК.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА

Державність — головна прикмета нації

«Обвуглена віра жевріє в історичній тишині»

Ці рядки Ліни Костенко продовжують лишатися актуальними і досі. Через сім років після всеукраїнського референдуму 1 грудня 1991 року.

(Початок на 1-й стор.).

Опоненти української незалежності прагнуть довести відсутність міцного інтелектуального, а отже й ідеологічного, грунту в нашої віри у щасливе майбуття України.

«Його 9-томна історія, написана по-українськи, це монумент ерудиції, справжня енциклопедія досліджень цілого покоління українських, російських, німецьких і польських учених. Цією працею Грушевський, який головував у парламенті, що проголосив незалежну Україну в 1917 році, дав своєму народові наукову базу його національної ідеології».

Це висновок автора фундаментального нарису світової історіографії Джеймза Томсона (США).

Тому в річницю всенародного референдуму, що підтвердив історичну логічність проголошення України незалежною державою, згадуєм насамперед про Михайла Грушевського. І не лише згадуємо, але й увічнюємо пам'ять про нього в монументальній бронзовій постаті, що постала біля стін будинку, де працював перший у XX столітті український парламент — Центральна Рада.

Михайло Грушевський тяглість історичного процесу нашої країни вів від Русі Київської. Та наша перша держава продовжилась у Галицько-Волинському князівстві (XII—XIV ст.). Другою була держава Богдана Хмельницького. Третьою — Українська Народна Республіка у спілці із Західно-Українською Народною Республікою.

Постать Богдана Хмельницького привертала увагу вченого. Михайло Грушевський вважав, що саме від видатного гетьмана веде початок українське життя. Тобто Богдан Хмельницький трансформував колись географічний, а відтепер політичний термін — Україна.

* * *

Михайло Грушевський не поділяв думку англійського вченого Томаса Карлайла про те, що історія є сумою біографій великих людей. Історичний процес тільки тоді має значення, коли в ньому беруть участь усі верстви і соціальні інституції народу. Наш вчений йшов далі —мирний розвиток людство забезпечить собі лише тоді, коли постане на планеті Земля всесвітня федерація вільних народів.

Ми зробили правильний історичний вибір. Вірмо у це.

Віталій АБЛІЦОВ.

Точка зору

Цей день так і залишається чорно-білим. У природі і в календарі. І згадують про нього рідко, оскільки —не свято. Та й узагалі сьогодні не вельми багато охочих відзначати різноманітні річниці. Тим більше, що дата не кругла, не ювілейна, хоча традиційно цифра сім вважається щасливою. Але щастя в очах — малювато: потрясіння, економічні негаразди, фінансові кризи. Повсякденне життя залишає той день для історії. А день — вікопомний.

Сім років тому майже 92 відсотки українців підтримали на референдумі Акт проголошення незалежності України і обрали собі Президента. Сім років тому на карті світу офіційно постала нова держава. Молода, завзята, енергійна, сповнена сил і віри у свою щасливу зірку.

(Закінчення на 7-й стор.).

Не хочемо бути «застиглими на півдорозі»

Інститут місцевого самоврядування потребує подальшої деталізації його механізмів, розробки критеріїв ефективності, створення системи постійних і надійних зв'язків із громадськістю

Самоврядування

Поза сумнівом, що ставлення до місцевого самоврядування, розуміння його у контексті європейських демократичних надбань, стратегічне бачення його подальшого розвитку в Україні у найближчий час неминуче стануть візитними картками кандидатів на чергових, уже досить близьких, президентських виборах.

Досвід роботи Запорізької обласної ради свідчить, що до «пакета» питань, що потребують розв'язання на подальшому шляху, мають увійти і питання практичної розробки бюджету «знизу», і деталізований підхід та рекомендації до функціонування бюджету розвитку, і регламентована система взаємовідносин рад та державних адміністрацій. Це, відзначимо, тільки контури існуючих потреб у подальшому розвитку самоврядування.

Однак реальна потреба у розв'язанні низки питань — ще не індульгенція на бездіяльність. «Закон є — потрібні дії» — саме так, на наш погляд, можна охарактеризувати ситуацію, що склалася у розвитку місцевого самоврядування. На думку багатьох колег, уже потрібно визначитися з першочерговими орієнтирами нашої діяльності, почати повноцінно працювати.

Наріжний камінь місцевого самоврядування — питання про спільне майно територіальних громад різного рівня. І приводів для подібного розуміння є досить багато.

По-перше, саме спільне майно територіальних громад області має працювати на задоволення відповідних потреб, допомагати у розв'язанні певних соціальних питань, впливати на збалансування відповідних інфраструктур.

По-друге, через управління цим майном реалізовуватиметься вплив громади на соціально-економічний розвиток території.

І по-третє, але далеко не в останню чергу, після поліпшення стану наявної матеріальної бази та продуманих маркетингових напрацювань певна частина майна має стати одним із сталих джерел поповнення бюджету. Це, так би мовити, дещо ідеалізована, як на сьогоднішню реальність, картина.

Між тим, саме таке бачення та стратегія дій закладалися у Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо спільного майна територіальних громад. Так, у статті 16 «Організаційно-правова, матеріальна і фінансова основи місцевого самоврядування» зазначено, що «матеріальною і фінансовою основою місцевого самоврядування є рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, позабюджетні цільові (у тому числі валютні) та інші кошти, земля, природні ресурси, що є в комунальній власності територіальних громад, сіл, селищ, міст, районів у містах, а також об'єкти їхньої спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад». Звучить, погодьтеся, досить чітко і визначено. Тож і не дивно, що питання управління об'єктами спільної власності територіальних громад Законом про місцеве самоврядування, згідно із статтею 43, віднесені до виняткової компетенції районних і обласних рад. Відзначу, що розуміння процесів місцевого самоврядування, яке «викарбоване» з появою закону, найкраще характеризує стратегічне бачення Верховної Ради та Президента і є реальним доказом того, що Європейська хартія про місцеве самоврядування глибоко осмислена і сприйнята Україною, що дух хартії оживає в українському законі і робить нас дійсно європейською країною за поглядами та підходами.

Як реалізуються норми закону Запорізькою обласною радою?

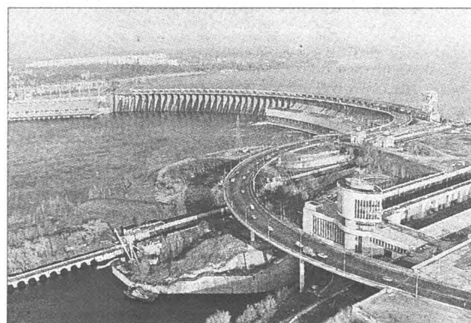
Певними етапами на шляху до розв'язання питань управління об'єктами спільної власності стали спочатку рішення сесії «Про управління об'єктами спільної власності територіальних громад Запорізької області», а згодом розпорядження голови ради «Про заходи щодо організації діяльності відділу управління спільною власністю територіальних громад області». Надто кропітка робота стояла за цими двома документами.

Як відомо, ґрунтовних та деталізованих коментарів до закону ще немає, тож доводилося зустрічатися із колегами, відпрацьовувати варіант за варіантом з юристами, аналізувати невеликий вітчизняний та великий, але незвичний закордонний досвід...

Мушу обов'язково сказати про велику консультаційну допомогу від директора Київського центру муніципального менеджменту, координатора програми ООН «Хабітат-ІІ» Олександра Затолокіна. У тривалих дискусіях, численних тренінгах народжувалося детальне розуміння та бачення процесу управління спільною власністю територіальних громад. Зрозуміло, що практична реалізація закону в умовах відсутності прецедентів не обходиться без цілої низки питань.

Який, наприклад, реальний зміст має стояти за самим визначенням «спільна власність територіальних громад області»? Яке практичне наповнення? Який механізм? Низка консультацій допомогла вийти на наступне рішення: **врахувавши кількість громад області, ми за допомогою комп'ютерної програми нарахували належну їм частину по кожному з наявних об'єктів (так би мовити, частину «акцій»).** Підготовлені й надіслані до районних рад відповідні листи, в котрих пропонуємо на сесіях розв'язати питання зацікавленості в об'єкті, спроможності до участі в його фінансово-матеріальному забезпеченні та ін. Робота ця тільки розпочинається, але головне — поступове відпрацювання певного механізму та повне взаєморозуміння, які мають зробити дух та букву закону реальністю для всіх територіальних громад.

Непросто відпрацьовувати і питання оперативного управління та взаємостосунків у цьому процесі із зацікавленими структурами, наприклад, відділами народної освіти, охорони здоров'я та іншими. **Одним із можливих рішень, до якого ми прийшли, тут може стати підписання контрактів або договорів, що у правовій державі є звичною реальністю.** Обминути подібні питання у практичній роботі неможливо, а кожне з них потребує і аналізу, і підготовки, і відповідних розробок. І все-таки процес пошуку необхідних управлінських дій триває.

Нині розробляємо механізми реальної віддачі від об'єктів власності і для задоволення потреб громади, і для поповнення бюджету. Хіба соромно заробляти гроші, якщо вони послугують поповненню бюджету? У всьому світі відповідь на таке запитання однозначна — «ні», а от у нашій ситуації легше зрозуміти, як обернути на благо громади природні ресурси, аніж цілісні майнові об'єкти. З ресурсами простіше — можна підготувати рішення про цільове використання, тарифи, дозвіл на розробку, наприклад, і механізм запрацює. А от закону, що визначив би, регламентував механізм формування та поповнення бюджету розвитку, ще немає. Хоча саме за рахунок зазначеної складової бюджету треба було б і старій власності громади надати «товарного» вигляду, і новою поповнити.

Думається, що саме плідна увага до розвитку місцевого самоврядування з боку Президента і Верховної Ради викликала і зміни до закону (до статей 26 і 43), які і потрібні, і вчасні. На користь урівноваженню процесу йде, з нашої точки зору, і робота Міжвідомчої комісії з питань місцевого самоврядування, що допомагає з увагою поставитися до «вузьких» місць, до проблемних питань. Однак проблема більшого інформаційного насичення процесу відчутна.

Звісно, подальший розвиток процесу потребує і ініціатив «знизу» (наприклад, від обласної ради), і певної консультативно-практичної допомоги «зверху». Нашим сьогоднішнім напрацюванням пощастило й завдяки співпраці з Дніпропетровською філією Академії державного управління, і з зацікавленим обміном думками з обласною державною адміністрацією, і з плідними тренінгами Київського центру менеджменту. На жаль, так пощастило не всім областям — процес йде різними темпами, дає різну ефективність.

Шкода, якщо за умов існування закону та певної стратегічної спрямованості України практична реалізація вкладеться в знамениту формулу зі сфери корпоративного менеджменту «застиглі на півдорозі». Звісна річ, було б бажано швидше отримати і закон про комунальну власність, і повний науково-практичний коментар до Закону «Про місцеве самоврядування в Україні», і довгоочікуваний закон про державні адміністрації. Перелічені чинники могли б вплинути не лише на якість, а й на терміни становлення вітчизняного місцевого самоврядування.

Звісна річ, було б бажано швидше отримати і закон про комунальну власність, і повний науково-практичний коментар до Закону «Про місцеве самоврядування в Україні», і довгоочікуваний закон про державні адміністрації. Перелічені чинники могли б вплинути не лише на якість, а й на терміни становлення вітчизняного місцевого самоврядування.

Навички демократії в управлінні спільним майном територіальних громад, а відтак і осмислення необхідності маркетингового та стратегічного управління відповідної сфери — це лише перші ластівки змін, що зароджуються у суспільстві. Зберегти отримані надбання та атмосферу зацікавленого, небайдужого підходу до управління, на нашу думку, є чи не найважливішим завданням серед тих, які поставив перед нами Закон «Про місцеве самоврядування в Україні». Сьогодні вже зрозуміло, що для цього не досить тільки кропіткої праці, а потрібні й постійне навчання, готовність до змін. Ради готові і вчитися, і працювати.

Ігор БОГДАНОВ,
заступник голови
Запорізької обласної ради.
Запорізька область.

На різних партійних зібраннях минулих вихідних домінантою лунала одна й та сама тема — майбутні президентські вибори

Мало часу, багато роботи

Партійні рядки

Нову партію очолить прем'єр?

«Нова партія — нова назва — новий лідер» — за такою схемою має намір здійснювати процес об'єднання центристських сил **Народно-демократична партія**. Як заявив на прес-конференції лідер Київської міської організації НДП, міністр Кабінету міністрів Анатолій Толстоухов, можливо, що нову партію, створену шляхом об'єднання центристських сил, може очолити Прем'єр-міністр України Валерій Пустовойтенко.

Водночас Валерій Пустовойтенко в інтерв'ю журналістам на запитання, чи готовий він очолити нову партію, відповів: «Ніхто про це не говорить. У мене зараз і так багато роботи».

Єдиний кандидат — на останньому етапі

Якщо ліві партії не досягнуть домовленості про висунення єдиного кандидата на першому турі президентських виборів 1999 року, вони об'єднаються перед другим туром, — заявив на пресконференції в Харкові лідер **Комуністичної партії** Петро Симоненко. Він повідомив, що нині тривають «певні переговори» про розподіл міністерських постів, прем'єр-міністра і глави парламенту в разі перемоги лівого кандидата на президентських виборах. Однак він не назвав конкретні імена, які обговорюють у лівому таборі.

Водночас перший секретар політвиконкому **Соціалістичної партії** Йосип Вінський на 10-й конференції Київської міської організації СПУ повідомив, що питання про єдиного кандидата від лівих сил на останньому етапі майбутніх президентських виборів вирішить спільний з'їзд Комуністичної та Соціалістичної партій. На цьому з'їзді, за його словами, буде прийнято передвиборчу платформу єдиного кандидата і створено єдиний виборчий блок. «Таким кандидатом від лівих може бути Олександр Мороз або Петро Симоненко», — сказав Й. Вінський.

Чи то розкол, чи то очищення

Другий етап шостого з'їзду **Демократичної партії** України, на якому так і не було прийнято жодного з запланованих документів, завершився створенням внутріпартійної опозиції. Один із лідерів цієї «опозиції» Тарас Кияк в інтерв'ю агентству «Інтерфакс-Україна» так прокоментував конфлікт у партійних лавах: «У сторін нема ідеологічних, політичних чи інших кардинальних розбіжностей. Питання лише в тім, що колишнє керівництво партії, зокрема Володимир Яворівський, не бажає залишати свою посаду».

У свою чергу, В. Яворівський заявив, що «меншість, не добившись усунення керівництва партії демократичним шляхом, перейшла до грубого шантажу». Водночас він вважає, що розколу в партії немає, а триває «нормальний процес очищення».

Ставки на трьох

Керівництво **Української республіканської партії** претендентами на посаду глави держави розглядає Євгена Марчука, Віктора Ющенка і Сергія Головатого. Саме ці три кандидатури з великим відривом очолили список, складений за результатами анкетного опитування активу партії. Голова УРП Олександр Шандрюк на раді партії повідомив, що, за його даними, Є. Марчук може прийняти рішення про вихід із фракції СДПУ (о).

Хроніка. Факти. Події

✔ Париж

Спробуємо ще регіональне співробітництво

У французьких містах Бург-Бресс та Ліон відбулися організовані Посольством України у Франції «круглі столи». Їх тема — «Перспективи торговельно-економічного та інвестиційного співробітництва між окремими регіонами України та Франції».

✔ Квебек

Франкомовна провінція рветься на волю

Учора відбулися вибори до національних зборів канадської франкомовної провінції Квебек. Від їх наслідків залежатиме політична стабільність і Квебеку, і всієї канадської федерації. У разі перемоги на виборах Квебекської партії, що нині перебуває при владі, її уряд має намір у недалекому майбутньому провести в цій провінції третій референдум про проголошення незалежності Квебеку від Канади.

✔ Бухарест

День об'єднання

Румунія відзначає сьогодні національне свято — День утворення єдиної румунської національної держави внаслідок об'єднання Трансільванії з Румунією 1918 року.

✔ Нью-Йорк

Джорж Сорос — фінансова «Кассандра»

Глобальна економіка все ще перед загрозою спаду. Про це попереджає фінансист-мільярдер Джордж Сорос. На його думку, попри недавнє піднесення на світових ринках зберігається можливість того, що в найближчі кілька років почнеться спад у глобальній економіці.

✔ Буенос-Айрес

Ветеран політичних баталій

Мера аргентинської столиці Фернандо де ла Руа обрано кандидатом у президенти від альянсу — союзу найбільших опозиційних партій. 67-річний Фернандо де ла Руа — ветеран політичних битв. Уперше він став сенатором, коли йому ледь виповнилося 35 років. Нині він має найбільші шанси перемогти на президентських виборах в Аргентині у жовтні наступного року.

✔ Джакарта

Не судіть і не судимі будете?

Через свого адвоката президент екс-Індонезії Сухарто попередив уряд: якщо він постане перед судом за звинуваченням у корупції, то «потягне» за собою багатьох колишніх і нинішніх високопоставлених урядових чиновників. Таким чином, є небезпека, що розслідування на деякий час «паралізує» уряд країни, заявив Сухарто.

✔ Сантьяго

Повернути генерала за місцем проживання!

Усі політичні партії країни згодні з тим, що генерал Піночет має повернутися до Чілі. Про це заявив міністр внутрішніх справ Рауль Тронкосо. Якщо Піночет повернеться на батьківщину, то у Чилі з'явиться шанс вийти зі скрутної ситуації, що склалася, підкреслив Рауль Тронкосо. Інакше в інших країн буде враження, що чилійці не здатні власними силами розв'язати свої проблеми.

✔ Вашингтон

Залишилося чекати якийсь місяць

Глава палестинської автономії Ясір Арафат висловив сподівання, що 1999 рік «стане роком незалежної палестинської держави» і «священний Єрусалим стане його столицею». Лідер палестинців також закликав президента США Білла Клінтона допомогти йому підтримувати мир на Близькому Сході.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.

Ми маємо що запропонувати одне одному

На днях підписано українсько-хорватську угоду про співробітництво дипломатичних академій двох держав. Із цієї нагоди кореспондент «ГУ» попросила Надзвичайного і Повноважного Посла Хорватії в Україні Джуро ВІДМАРОВИЧА дати коротку характеристику стану двостороннього співробітництва.

— За останні 7 років, — сказав пан посол, — ми створили такі відносини, які можна сміливо назвати стратегічним партнерством. Не дивно: Україна була першим членом ООН, яка визнала незалежність Хорватії, що стало основою для подальшого співробітництва країн. До речі, нещодавно делегація на чолі з Прем'єр-міністром України Валерієм Пустовойтенком перебувала з офіційним візитом у Загребі. Також до кінця року Голова Скупщини Хорватії має намір відвідати Україну й зустрітися, звичайно, з керівництвом Верховної Ради.

Окрім політичних, зазначив Джуро Відмарович, дуже важливі й економічні відносини. Він наголосив на надзвичайно добрих взаємовідношеннях міністерств оборони двох країн. Непогане співробітництво також у галузі чорної металургії та туризму і, особливо, у сфері сільського господарства. Але, звичайно, є певні перешкоди — адже і Україна, і Хорватія нині на перехідному етапі. Проте прем'єр-міністри обох держав домовилися, що робитимуть якомога більше для покращення ситуації. Зокрема, заплановано спрощення двостороннього візового режиму.

Посол звернув увагу на те, що Україна і Хорватія — члени Центральноєвропейської ініціативи (ЦЄІ), важливої організації континенту. «Їх об'єднує і те, що обидві країни прагнуть вступити до Європейського союзу, — сказав він. — А саме ЦЄІ фактично готує до вступу в ЄС».

А щодо угоди про співробітництво між академіями, то, вважає Джуро Відмарович, вона справді дуже доречна: «Ми молоді держави і маємо створити власні дипломатичні школи. Нині ви спираєтеся на російську дипломатичну традицію, яка сягає часів Івана Грозного, а Хорватія — на традицію віденської та ватиканської шкіл. Але хотілося б віднайти те, що було б придатним для нас обох. Наша дипломатична академія може багато чому навчитися у вас і багато чого запропонувати».

Олеся ЯХНО.

Влада — у меншості

ЧЕРЕЗ вісім тижнів після парламентських виборів і після багатогодинної дискусії у сеймі Латвія одержала новий уряд. Уряд меншості, бо до нього входять представники лише трьох із шести партій у сеймі. Загальна кількість мандатів у меншості — 46, але її підтримали ще 13 депутатів від лівих партій (усього в сеймі 100 депутатів).

Це дало підставу Андрісу Шкеле — лідерові Нової партії, що залишилася в опозиції — звинувачувати уряд у зайвій лівизні. Парадокс у тому, що майже половина міністрів нового уряду входить до Національ-радикальної партії, що займає позиції правіші Нової партії. Оригінальним виглядало також голосування в сеймі лівих за вельми правих.

Шостим за сім років незалежності Латвії главою уряду став колишній міністр сполучень Вілаї Криштопанс. У складі його кабінету три колишні прем'єр-міністри (зокрема й попередній) та чотири жінки. Свої крісла зберегли міністри закордонних справ, добробуту, освіти й науки.

В урядовій декларації підкреслено орієнтацію на вступ до Європейського союзу та на покращення відносин з Росією. Особлива увага звертається на стабілізацію фінансового ринку, зниження інфляції та забезпечення народного добробуту.

Нині політологи, преса й політики активно обговорюють перспективи нового уряду. Наприклад, тривалий і заплутаний процес консультацій щодо створення уряду дав підстави впливовій німецькій газеті «Франкфуртер альгемайне цайтунг» констатувати, що формування уряду меншості базується не на програмах, а на особистих бізнес-міркуваннях. А президент Латвії Гунтіс Улманіс вважає, що найперше завдання правлячої коаліції — розширення її складу.

Однак не всі поділяють його думку. Глава уряду не хоче бачити в його складі представників блоку лівих сил, а націонал-радикали проти соціал-демократів. Лідер Нової партії, яка має найбільшу кількість мандатів, заявив — мабуть, зопалу — про те, що його партія може увійти в уряд лише після падіння кабінету Криштопанса.

Володимир СТРОЙ.

Рига.

Спалюють опудала... суддів

Конфлікт між Конституційним судом Грузії та ініціаторами судової реформи практично вичерпано. Суд постановив: реформу і переатестацію суддів припинити доти, доки 2001 року не закінчаться повноваження суддів, призначених у 1991 році.

Позаяк рішення КС оскарженню не підлягає, група молодих реформаторів парламенту Грузії має намір розробити пакет законопроектів, які дадуть змогу обійти рішення суду на законних підставах. Утім пристрасті все ж таки не ущухли. Практично щодня перед будинком Конституційного суду досить популярний у Грузії неурядовий Інститут свободи здійснює акції протесту. Учасники не лише пікетують будинок суду, а й при цьому щоразу... спалюють опудала трьох суддів, котрі ухвалили таке рішення. Як наслідок — одна з суддів пані Чорголашвілі потрапила до лікарні з серцевим нападом. Коли вона побачила, як студенти і правозахисники спалюють «її опудало», жінці стало зле.

Тамаз ЛОМСАДЗЕ.

Тбілісі.

Чи згасне світло над Молдовою?

Румунія і Болгарія згодні експортувати свою електроенергію до Молдови

Ми опускаємо руки в чужу кишеню: 10 млн. доларів із 16 необхідних для сплати за електроенергію беремо в іншої країни. Так характеризував ситуацію в енергетичному комплексі республіки керівник департаменту енергетики й паливно-енергетичних ресурсів пан Кілат на прес-конференції. Там само було поширено й звернення до громадян Молдови.

Суть цього звернення така: електроенергії в республіці виробляють набагато менше, ніж споживають. Нестача вже давно поповнюється за рахунок зовнішніх постачальників, насамперед України. Молдовські ЗМІ про це кажуть: «Ми крадемо електроенергію в України». Крім усього, як сказав президент Молдови Петру Лучинський, уже на внутрішньому енергетичному полі розкрадається споживачами до 30 відсотків електроенергії, збитки становлять 450 млн. леїв (майже 45 млн. доларів).

Паніку в Кишиневі викликало попередження українських енергетиків: платіть і не перебільшуйте лімітів, тобто беріть з мереж стільки, скільки дозволено. Уряд запровадив режим суворої економії: відключає світло в Кишиневі до 6 годин на добу, у селах — до 18. У деяких районах «лампочка Ілліча» горить усього три години.

Енергетики, підвищивши тарифи на електроенергію 1 листопада, уже заявили про необхідність запровадження нових 1 грудня. За опублікованими даними, у платні за світло враховують тепер відсоток за зовнішніми кредитами, які уряд Молдови уже має сплачувати, але не в змозі. Плюс до цього — законослухняний споживач доплачує за «поганого хлопця», котрий вважає за краще економити на власній кишені. До таких спеціально створена комісія з оздоровлення критичної ситуації в енергетичному комплексі обіцяє застосувати Кримінальний кодекс.

Погана новина надійшла й із Тирасполя. Кучурганська ГРЕС заявила про припинення подання електроенергії на правий берег, тому що Кишинів винен Придністров'ю вже 20 млн. доларів. Молдова відмовляється брати участь у забезпеченні ГРЕС паливом. Нині тут працюють лише 2 енергоблоки з 12. За словами лідера Придністров'я Ігоря Смирнова, цього досить для задоволення потреб власне регіону, і тільки.

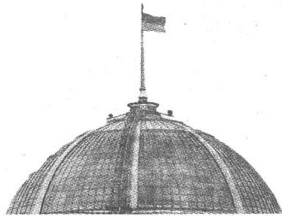
Однак за словами віце-прем'єра Валентина Долганюка, є й обнадійливе повідомлення: Румунія і Болгарія згодні експортувати свою електроенергію до Молдови. Через рік Молдова, за його твердженням, увійде в енергетичну систему Румунії. Молдовські й придністровські енергетики вважають, що це крок, найімовірніше, політичний. Бо чому, маючи на своїй території ГРЕС із потенціалом, що дає змогу не лише задовольнити свої потреби, а й працювати на експорт, молдовський уряд відмовляється її використовувати? Якщо це «шпилька» на адресу придністровських «сепаратистів», то вона обійдеться дорого, зокрема й платникові податків. Енергія з Кучургана дешевша, ніж румунська.

Висловлюють, правда, й таке припущення: у Румунії перевиробництво енергії, а В. Долганюк, що представляє в уряді Народний фронт, відомий як послідовний лобіст румунських інтересів у Молдові.

Світлана ГАМОВА.

Кишинів.

«Ми крадемо електроенергію в України»

ДЕРЖАВА І ПРАВО

Законодавчі акти, статті народних депутатів, коментарі, аналіз, прогноз

МІНІСТЕРСТВО ІНФОРМАЦІЇ НЕ ТАК ПОІНФОРМУВАЛО...

Проблема крізь призму листування

Міністерство — Парубочому М. В.:

«Шановний Михайле Васильовичу!

Міністерство інформації України розглянуло Вашого листа, в якому ставиться питання про введення в дію Закону України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів».

Цей закон прийнято Верховною Радою України 23 вересня 1997 року, але до цього часу низка його положень не введена в дію. Причина в тому, що положення цього закону суперечать ряду базових законів України.

Для виправлення цього становища Кабінетом міністрів України та іншими міністерствами проведено велику роботу щодо приведення цього закону у відповідність із законодавством України. Кабінетом міністрів України створено міжвідомчу комісію, яка протягом декількох місяців розробила положення про приведення цього закону у відповідність із законом України та низку підзаконних актів.

Ці зміни найближчим часом надійдуть на розгляд Верховної Ради України, отже, тільки від депутатів Верховної Ради України залежить, коли закон почне діяти в повному обсязі.

З повагою
Перший заступник міністра БАЙ О. С.»

Парубочий М. В. — Чижу І. С., голові парламентського Комітету з питань свободи слова та інформації:

«Шановний тов. Чиж!

Ось таку відповідь одержав я на своє звернення до Міністерства інформації України.

Мені вже минуло 60, з яких 29 років віддав журналістиці. Пора би на пенсію. Однак у райсоцзабезі для цього не можуть сформувати відповідні документи згідно з положенням Закону «Про державну підтримку ЗМІ та соціальний захист журналістів». Пояснюють, що закон не діє.

Як не діє? Та він же введений у дію з 1 січня 1998 року! Чому не діє? Скільки ще чекати? Рік, два чи, може, до... наступних парламентських виборів? Для чого у вересні минулого року той фарс із законом розігрували? Прийняли його нашвидкуруч, сирим, недосконалим. Усе робилося, аби зацікавити «пишучу братію» і щоб вона під час передвиборної кампанії всіх вас підтримувала.

Маневр ваш вдався. Але знайте, що вдруге номер не пройде. За обман треба буде розплачуватися...

І все-таки, коли закон цей діятиме? Дайте відповідь, будь ласка, як нам, журналістам пенсійного віку, бути?

З повагою
Михайло ПАРУБОЧИЙ, завідувач промислового відділу районної газети «Зоря Рахівщини», член Спілки журналістів України з 1974 року.»

Чиж І. С. — Парубочому М. В.:

«Шановний колего Михайле Васильовичу!

З глибоким розумінням і тривогою сприйняв Вашого листа.

Цілком поділяю вимоги щодо невідкладного фактичного введення в дію Закону України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів».

Комітет послідовно вже понад рік бореться за це.

Чому немає результату?

З усією відповідальністю заявляю: від бездіяльності, безвідповідальності і навіть безпосередньої протидії органів виконавчої влади. І найперше — від протидії Міністерства інформації України, від байдужості в цьому разі Кабінету міністрів України.

Написане Вам першим заступником міністра інформації Олегом Баєм — цинічна, цілковита неправда.

Закон розроблявся і проходив важко, понад два з половиною роки (з січня 1995 року до вересня 1997 року). Різні варіанти його публічно обговорювалися з журналістами, пройшли всі належні експертизи. Лише між першим і другим читанням комітет розглянув 185 поправок і завдяки цьому вдосконалив проект. Були зауваження Президента України. Вони повністю враховані (за винятком формальних зауважень з неправомірного другого подання вето).

Ні з боку Президента України, ні з боку Кабінету міністрів України не висловлювалося пропозицій щодо змін, закладених у проекті норм пенсійного забезпечення.

Відповідно до наполягань уряду і самого Президента України (з огляду на нинішню важку економічну ситуацію) значну частину регулятивних повноважень щодо конкретного застосування норм закону було передано Кабінету міністрів України. Подивіться, будь ласка, уважно ще раз статті 2, 14,16 і Ви побачите, що це стосується, найперше, норм соціального захисту журналістів (зарплати, пенсії тощо). І для того, щоб відповідні норми діяли, необхідно і достатньо лише ухвалити підзаконний нормативний акт уряду. А його і досі немає.

Так, справді, законодавці свідомо пішли на деякі нормативні відмінності від чинного законодавства з метою більшого соціального захисту журналістів.

Як усунути ці відмінності?

Пункти 2 і 3 Перехідних положень закону вимагають застосування норм нового закону і внесення змін до попередніх законів.

Вам відповідають, що треба робити навпаки: змінюють закон, який не введений у дію.

До цього часу урядом внесено, до речі, лише один проект доповнення до статті 16, прийняття якого означало б лише одне: значній частині журналістів, прирівняних до державних службовців, належна їм пенсія повністю не сплачувалася б. Комітет одностайно відхилив таке доповнення.

Знаємо, що уряд прагне зменшити норму заробітної плати журналістів державних та комунальних ЗМІ шляхом прирівняння її не до середньої зарплати, а до посадових окладів відповідних категорій державних службовців, звести нанівець (шляхом ревізованих визначень у статті 1) кількість державних та комунальних ЗМІ, а значить, і кількість журналістів, які прирівнювалися б до державних службовців.

Думаю, що таких змін Ви не підтримаєте.

Вас увели в оману.

До речі, Олег Бай робить це вже не вперше, в чому Ви особисто можете пересвідчитись, ознайомившись з публікацією в «Голосі України» (8.08.98).

Ви питаєте: як бути?

Комітет разом із Спілкою журналістів України не припиняє своїх зусиль. Нарешті, здається, нас у цьому підтримав сам Президент України Л. Кучма, давши урядові доручення на невідкладну розробку згаданих підзаконних актів.

Але, склавши руки, чекати не доводиться. Це стосується й журналістів.

Даючи таке докладне роз'яснення, сподіваємось, що воно допоможе працівникам ЗМІ правильно зорієнтуватись і об'єднатись у захисті своїх прав.

Запрошуємо діяти разом.

З повагою
Голова комітету Іван ЧИЖ».

Чиж І. С. — Президенту України Кучмі Л. Д.:

«Відкритий лист

Шановний Леоніде Даниловичу!

Наприкінці липня цього року від імені комітету змушений був звернутися з листом до Прем'єр-міністра України В. Пустовойтенка у зв'язку з постійними виявами некомпетентності і дезінформаційними вправами першого заступника міністра інформації України О. Бая. Конкретним приводом для цього стала дезінформаційна відповідь О. Бая на лист одного із журналістів у зв'язку з фактичним невведенням у дію Закону України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів».

Комітет просив Прем'єр-міністра зобов'язати О. Бая надіслати авторові листа правдиву відповідь і вибачитися. Було порушено питання про дисциплінарну відповідальність заступника міністра за інші такі самі факти.

Відповіді від В. Пустовойтенка не отримали. Беззмістовна і безвідповідальна відписка міністра З. Кулика нас не задовольнила. Через те мені довелось звернутися до Прем'єр-міністра з депутатським запитом.

Однак і це жодного конструктивного результату не дало, хоча минуло вже більше місяця.

Якщо говорити про О. Бая, то він не тільки ні перед ким не вибачився, а й зухвало продовжує вводити в оману журналістів.

Про таке, зокрема, свідчать лист до комітету рахівського журналіста М. Парубочого та додана до нього відповідь на попереднє звернення заявника в Мінінформ України.

Ви можете бачити, що журналіста цікавить доля фактичного введення в дію визначених законом норм пенсійного забезпечення журналістів (стаття 16), тобто тих, які між Президентом України, Кабінетом міністрів України та Верховною Радою України взагалі не дискутувались: ні Ви, ні уряд щодо проекту цих норм зауважень і пропозицій не висловлювали. І подивіться, будь ласка, що і як знову відповідає О. Бай, не роблячи жодних висновків з критики і вимог комітету, в черговий раз усе ставлячи з ніг на голову.

Це й спонукало звернутись до Вас. Адже заступник міністра інформації таким чином ставить під сумнів, перекручує, по суті, й Ваше недавнє власне розпорядження Кабінетові міністрів України (за зверненням Спілки журналістів України) щодо прийняття підзаконного акта уряду, яким було б забезпечено набуття чинності згаданим законом.

Просимо зобов'язати уряд вжити заходів, що їх ми пропонували своїм листом від 30 липня 1998 року (щодо О. Бая) та іншими зверненнями у зв'язку з нинішньою долею закону.

З повагою
Голова Комітету Іван ЧИЖ».

Бізнес як стан виконавської дисципліни

Протистояння «чиновник—підприємець» триває

Столиця

Київ сьогодні лідирує за кількістю малих підприємств, що їх налічується втричі більше, ніж загалом в Україні, повідомив Президент, виступаючи на колегії Київської міської держадміністрації, присвяченій проблемам середнього бізнесу і підприємництва. Загалом у країні частина малого бізнесу в загальному обсязі промислового виробництва не перевищує 4%. У цьому секторі зайнято близько 6% від загальної кількості працюючих.

Як показують перевірки на місцях і звернення бізнесменів, протистояння «чиновник—підприємець» триває. Президент звернув увагу, що урядові було доручено не пізніше серпня опрацювати і подати на затвердження проект державної програми підтримки підприємництва до 2000 року. Однак документ усе ще не готовий.

За словами Л. Кучми, невиконання цих рішень свідчить не лише про проблеми підприємництва, а й про «стан виконавської дисципліни».

Президент заявив, що слід «нещадно викорінювати такі явища, як зловживання з боку органів виконавчої влади, лобіювання інтересів комерційних структур». У зв'язку з цим він найближчим часом має намір підписати указ «Про заходи з реалізації конкурентної політики».

6

Закон України «Про функціонування єдиної транспортної системи України в особливий період»

7

Чи можемо жити краще?

8

Права на помилку справді немає

11—12

Складові бюджетної системи

Не можеш задушити — обніми

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про функціонування єдиної транспортної системи України в особливий період

Цей Закон встановлює правові та організаційні основи функціонування єдиної транспортної системи України в особливий період виходячи з положень Законів України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», «Про транспорт», «Про оборону України» та інших нормативно-правових актів з питань мобілізаційної підготовки та мобілізації.

РОЗДІЛ І. ФУНКЦІОНУВАННЯ ЄДИНОЇ ТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В ОСОБЛИВИЙ ПЕРІОД

Стаття 1. Склад єдиної транспортної системи України в особливий період

Єдину транспортну систему України в особливий період складають транспорт та транспортна інфраструктура незалежно від форм власності, крім тих, що належать або передані Збройним Силам України та іншим військовим формуванням відповідно до мобілізаційних завдань.

Стаття 2. Основні завдання єдиної транспортної системи України в особливий період

Основними завданнями єдиної транспортної системи України в особливий період є:

забезпечення потреб Збройних Сил України та інших військових формувань народного господарства і цивільної оборони в перевезеннях;

своєчасна поставка в повному обсязі технічно справних, у тому числі й переобладнаних транспортних засобів Збройним Силам України та іншим військовим формуванням відповідно до мобілізаційних завдань;

проведення ремонту транспортних засобів, що належать або передані Збройним Силам України та іншим військовим формуванням, а також, що залишаються після передачі Збройним Силам України та іншим військовим формуванням;

технічне прикриття та відбудова найважливіших об`єктів і споруд оборонного значення;

виробництво промислової продукції військового та загального призначення, необхідної для функціонування транспорту.

Стаття 3. Планування роботи транспорту в особливий період

Планування роботи транспорту в особливий період здійснюється на підставі завдань, які встановлюються Кабінетом Міністрів України, місцевими органами виконавчої влади та виконавчими органами рад виходячи з потреб держави в перевезеннях.

При плануванні транспортних перевезень в особливий період установлюється така їх черговість:

військові перевезення;

перевезення, пов`язані з евакуацією населення;

перевезення, пов`язані з евакуацією вантажів;

народногосподарські перевезення.

РОЗДІЛ II. ПІДГОТОВКА ЄДИНОЇ ТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ДО ФУНКЦІОНУВАННЯ В ОСОБЛИВИЙ ПЕРІОД

Стаття 4. Порядок підготовки єдиної транспортної системи України до функціонування в особливий період

Підготовка єдиної транспортної системи України до функціонування в особливий період здійснюється в мирний час у рамках народногосподарських програм, у тому числі довгострокових і річних програм мобілізаційної підготовки галузей народного господарства, безпосередньо пов`язаних з розвитком вантажних і пасажирських перевезень, підвищенням ефективності роботи транспортних засобів, впровадженням раціональних схем вантажопотоків, розвитком комунікацій, посиленням координації функціонування транспорту.

Міністерство транспорту України, місцеві органи виконавчої влади, виконавчі органи рад, керівники підприємств (об`єднань), установ і організацій транспорту і транспортної інфраструктури незалежно від форм власності планують, організовують та забезпечують підготовку єдиної транспортної системи України до сталого функціонування її в особливий період.

Відповідальність за координацію та методичне забезпечення заходів підготовки єдиної транспортної системи України до сталого її функціонування в особливий період несе Міністерство транспорту України.

Стаття 5. Основні заходи щодо підготовки єдиної транспортної системи України до функціонування в особливий період

Основними організаційними заходами для забезпечення сталого функціонування транспорту в особливий період є:

створення автоматизованої (комп`ютерної) системи управління транспортом в особливий період;

раціональне розміщення транспорту та транспортної інфраструктури на території країни;

розроблення комплексних програм розвитку вантажних і пасажирських перевезень з урахуванням функціонування транспорту в особливий період;

оновлення матеріально-технічної бази державного і мобілізаційного резерву для функціонування транспорту в особливий період;

створення, розвиток та збереження мобілізаційних потужностей.

Основними інженерно-технічними заходами забезпечення готовності усіх видів транспорту для його роботи в особливий період є:

збільшення пропускної спроможності найважливіших транспортних комунікацій і провізної спроможності всіх видів транспорту, забезпечення широкого маневру і дублювання перевезень;

створення дублюючих мостових переходів і організація переправ через важливі водні перешкоди, тимчасових перевантажувальних районів поблизу найбільш можливих ділянок руйнування комунікацій;

будівництво об`їзних доріг навколо міст, віднесених до категорованих об`єктів і відповідних груп цивільної оборони;

підвищення надійності забезпечення транспорту електроенергією, пальним, водою, запасними частинами, мастильними та іншими матеріалами, підготовка сил і засобів до технічного прикриття, створення мобільного резерву пересувних ремонтних засобів для підтримання в працездатному стані транспортних засобів і споруд;

пристосування всіх видів транспортних засобів для евакуації населення, зокрема поранених, уражених і хворих, розвиток пакетних і контейнерних перевезень вантажів, уніфікація засобів, які при цьому використовуються, для всіх видів транспорту;

підготовка транспортних засобів для виконання перевезень в умовах радіоактивного, хімічного і бактеріологічного зараження, а також для роботи в умовах світломаскування.

Стаття 6. Створення і підготовка спеціальних формувань транспорту для його роботи в особливий період

На підприємствах (об`єднаннях), в установах і організаціях транспорту і транспортної інфраструктури незалежно від форм власності у мирний час створюються спеціальні формування, призначені для передачі до складу Збройних Сил України та інших військових формувань під час мобілізації, і спеціальні формування для забезпечення функціонування єдиної транспортної системи України в особливий період.

Порядок створення, підготовки та підтримання в готовності до передачі Збройним Силам України та іншим військовим формуванням спеціальних формувань визначається Положенням, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

Порядок створення, підготовки та підтримання в готовності спеціальних формувань підприємств (об`єднань), установ і організацій транспорту і транспортної інфраструктури, призначених для забезпечення функціонування єдиної транспортної системи України в особливий період, визначається Міністерством транспорту України.

Стаття 7. Фінансове і матеріально-технічне забезпечення

Фінансування заходів щодо підготовки функціонування транспорту в особливий період здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України, бюджету Автономної Республіки Крим та місцевих бюджетів.

Матеріально-технічне забезпечення єдиної транспортної системи України в особливий період здійснюється за рахунок державних резервів, які створюються і утримуються на підприємствах (об`єднаннях), в установах та організаціях, що входять до сфери управління Міністерства транспорту України, а також підприємств (об`єднань), установ і організацій як транспорту, так і тих, діяльність яких пов`язана з будівництвом та експлуатацією транспортних комунікацій незалежно від форм власності.

Стаття 8. Контроль за станом готовності до виконання завдань в особливий період

Порядок організації контролю за станом готовності до виконання завдань в особливий період на підприємствах (об`єднаннях), в установах і організаціях транспорту та транспортної інфраструктури визначається Кабінетом Міністрів України.

РОЗДІЛ III. УПРАВЛІННЯ ЄДИНОЮ ТРАНСПОРТНОЮ СИСТЕМОЮ УКРАЇНИ В ОСОБЛИВИЙ ПЕРІОД

Стаття 9. Порядок організації та здійснення управління єдиною транспортною системою України в особливий період

Із запровадженням в державі особливого періоду працівники усіх ланок єдиної транспортної системи України вважаються мобілізованими відповідно до законодавства про мобілізацію.

Забезпечення функціонування усіх видів транспорту, технічного прикриття та відбудови шляхів сполучення в особливий період покладається на Міністерство транспорту України, якому надається право залучати для виконання цих завдань структурні підрозділи та транспортні засоби підприємств (об`єднань), установ і організацій незалежно від форм власності.

Управління трубопровідним транспортом в особливий період здійснюється відповідно до законодавства про трубопровідний транспорт.

Управління міським електротранспортом, у тому числі метрополітеном, щодо перевезень в особливий період покладається на відповідні місцеві органи виконавчої влади та виконавчі органи рад.

Міністерство транспорту України забезпечує переведення транспорту і транспортної інфраструктури на режим роботи в особливий період.

Із запровадженням в державі особливого періоду підприємства (об`єднання), установи та організації транспорту і транспортної інфраструктури незалежно від форм власності переходять на режим роботи в особливий період. Їх керівники несуть персональну відповідальність за виконання мобілізаційних завдань і функціонування підприємств (об`єднань), установ та організацій в особливий період.

Управління єдиною транспортною системою України в особливий період здійснює Міністерство транспорту України.

Для здійснення управління використовуються автоматизовані системи управління, пункти управління Міністерства транспорту України та канали зв`язку усіх форм власності.

Безпосереднє управління ланками транспортної системи здійснюють їх керівники, місцеві органи виконавчої влади та виконавчі органи рад. Оповіщення Міністерства транспорту України та інших ланок транспортної системи здійснюється через загальну систему оповіщення України відповідно до порядку, який затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 10. Взаємодія Міністерства транспорту України з іншими центральними органами виконавчої влади та установами і організаціями в особливий період

У ході підготовки єдиної транспортної системи та функціонування її в особливий період Міністерство транспорту України, підприємства (об`єднання), установи і організації єдиної транспортної системи України взаємодіють з Міністерством оборони України, іншими центральними органами виконавчої влади, штабами оперативних командувань, військовими комісаріатами.

Взаємодія здійснюється шляхом спільного розроблення планових і організаційно-методичних документів, штатів і табелів спеціальних формувань, попереднього узгодження заходів щодо забезпечення сталого функціонування єдиної транспортної системи України в особливий період, мобілізаційних та інших заходів, матеріально-технічного забезпечення, а також відповідних нормативно-правових актів, передбачених законодавством.

Взаємодія з відповідними структурами транспорту інших держав з питань функціонування єдиної транспортної системи України в особливий період здійснюється відповідно до міжнародних договорів України.

Стаття 11. Дотримання режиму таємності

Усі роботи, пов`язані з підготовкою та виконанням заходів щодо функціонування єдиної транспортної системи України в особливий період, проводяться з дотриманням Закону України «Про державну таємницю».

РОЗДІЛ IV. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України:

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

привести у відповідність з цим Законом свої нормативно-правові акти;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 20 жовтня 1998 року.
№ 194-XIV.

Згідно з Регламентом Верховної Ради України, закони та інші акти, надруковані в «Голосі України», є офіційною публікацією.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про запровадження ліцензування діяльності господарюючих суб'єктів у сфері природних монополій

З метою посилення державного контролю за діяльністю суб`єктів природних монополій і підприємців, які здійснюють господарську діяльність на суміжних ринках, та відповідно до пункту 4 розділу XV «Перехідні положення» Конституції України **постановляю:**

1. Запровадити з 1 січня 1999 року ліцензування таких видів підприємницької діяльності:

зберігання природного газу в обсягах, що перевищують рівень, який встановлюється умовами та правилами здійснення підприємницької діяльності зі зберігання природного газу (ліцензійними умовами);

постачання природного газу;

надання послуг з користування залізничними коліями та визначеними згідно з переліком Кабінету Міністрів України іншими об`єктами інфраструктури залізничного транспорту загального користування;

внутрішні і міжнародні (в межах країн СНД) перевезення пасажирів та вантажів залізничним транспортом;

виробництво теплової енергії (крім випадків, коли вона використовується виключно для внутрішньовиробничих потреб) в обсягах, що перевищують рівень, який встановлюється умовами і правилами здійснення підприємницької діяльності з виробництва теплової енергії (ліцензійними умовами);

надання за переліком, який визначається Кабінетом Міністрів України, спеціалізованих послуг транспортних терміналів, портів, аеропортів;

виробництво електричної енергії в обсягах, що перевищують рівень, який встановлюється умовами та правилами здійснення підприємницької діяльності з виробництва електричної енергії (ліцензійними умовами);

транспортування нафти та нафтопродуктів магістральними трубопроводами, транспортування природного і нафтового газу трубопроводами, централізоване водопостачання, водовідведення та централізоване постачання теплової енергії.

2. Цей Указ набирає чинності в порядку, передбаченому пунктом 4 розділу XV «Перехідні положення» Конституції України.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
17 листопада 1998 року.

Чи можемо жити краще?

Загальнонаціональна програма відродження України має докорінно відрізнятися від усіх попередніх програм

Молода незалежна держава Україна, яка мирним шляхом перетворилася з частки радянської імперії на самостійну країну, нині намагається перейти до суспільства, де оголошують війну злидням. Проте більшість громадян чомусь живе дедалі гірше, і лише невелика частина співвітчизників має все, що забажає. Звичайно, тільки утопісти могли повірити, що реальним є існування суспільства абсолютної справедливості (навіть сучасні комуністи визнають це неможливим). Але є шляхи перетворення держави дуже бідних і дуже багатих одночасно на державу рівних можливостей і нормальних умов життя. Такі держави називають розвиненими. На жаль, Україна поки що до них не належить. Чому? На це запитання є різні відповіді, які, проте, об'єднує одна думка: відсутня програма просування держави до омріяної цивілізованості. Яким може бути цей шлях?

Першою спробою об'єднати зусилля фахівців у пошуку прагматичного виходу із нинішнього складного становища стала ініціатива Голови Верховної Ради Олександра Ткаченка, висловлена ним на урочистому засіданні з нагоди 7-ї річниці незалежності України: створення загальнонаціональної програми відродження України. Ця програма розрахована на 15—17 років і має докорінно відрізнятися від попередніх урядових і державних програм своєю практичною спрямованістю на відновлення економічного потенціалу країни. «Змінюватимуться уряди і парламенти, а програма залишатиметься орієнтиром діяльності наступних складів виконавчої і законодавчої влади», — таку думку Олександр Ткаченко висловив на нараді з приводу підготовки проекту програми. Він наголосив, що йдеться про коригування державного курсу мирним шляхом.

Звичайно, є й інші орієнтири — програми кількох урядів, програма Президента, виголошена ним у 1994 році. Але за багатьох причин вони не виконувалися, або виконувалися частково. Змінювалася економічна ситуація, йшли у відставку уряди, а країна просувалася шляхом так званих реформ, які призводили до спаду виробництва, погіршення життя людей.

Нова національна програма, проект якої має бути складено до кінця першого кварталу 1999 року, на думку її ініціаторів, не буде програмою окремих високопосадових осіб або структур влади. Хотілося б вірити, що це буде народна програма, або програма, зрозуміла широким верствам суспільства. Її мають обговорити на рівні областей, районів і сіл. Планується проведення з'їздів аграріїв, промисловців і науковців. Рекомендації, надані цими з'їздами, будуть також використані у роботі над програмою.

На недавній нараді, про яку вже йшлося, Голова Верховної Ради дав усім присутнім конкретні доручення щодо розробки структури і концепції документа. Зокрема, економістам (і парламентським, і науковцям) доручено прослідкувати темпи падіння економіки та життєвого рівня. На основі прогнозу проаргументувати висновок про те, що зниження за останній час темпів падіння загрожує розвалом у ключових сферах економіки. Аграріям — проаналізувати ситуацію в агропромисловому комплексі і соціальному розвитку села. Фінансистам — провести аналіз змін у банківсько-фінансовій системі. Спрогнозувати можливий критичний розвиток ситуації з наданням і поверненням іноземних кредитів. Дати аргументовану відповідь на таке запитання: як могутні держави-кредитори поставляться до бідного неплатоспроможного боржника? Відслідкувати процес відняття у населення спочатку заощаджень, потім зарплати, пенсій та стипендій. Запропонувати заходи з виправлення становища. Виписати динаміку державного і місцевих бюджетів. Джерела і обсяги наповнення, напрями і суми видатків.

Спеціалістам з економічного прогнозування — визначити основні потреби населення в матеріально-технічних ресурсах, товарах і послугах, які можна задовольняти за рахунок внутрішньодержавного виробництва. Цей перелік мав би охопити 150—200 найменувань. Необхідно розрахувати річний обсяг їх виробництва, собівартість, оптову і роздрібну ціну, загальну вартість. Виходячи з цього, визначити потребу в стартовому капіталі, оборотних коштах, кредитах для залучення і ведення такого виробництва.

Науковцям і освітянам — підготувати аргументований розділ, як зберегти усталену десятиріччями систему освіти та підготовки кадрів у профтехучилищах, середніх спеціальних і вищих навчальних закладах. Передбачити в них предметне масове вивчення економіки у високорозвинених країнах. Розробити заходи із забезпечення розвитку фундаментальних наукових досліджень та прикладної науки, які ввійдуть окремим розділом в Національну програму відродження України.

Пропозиції науковців, депутатів, представників різних гілок влади мають надійти до кінця другої декади грудня поточного року, після чого розробка програми перейде з площини теорії у площину практики.

Галина ХАРАХАНДЮК.

Проект бюджету-99 і 600 поправок

(Початок на 2-й стор.).

Про підготовку до розгляду проекту держбюджету поінформував перший заступник голови Комітету з питань бюджету Павло Кузнецов. Він повідомив, що з 600 поправок до проекту комітет прийняв дві третини, решту — відхилив. Про зміст поправок ітиметься у доповіді голови комітету Юлії Тимошенко, їх також буде відображено у порівняльній таблиці. Поправки, відхилені комітетом, як пояснив депутат, виходили за межі можливостей бюджету.

Учасники наради погодилися розпочати перше читання проекту бюджету в середу і продовжити в четвер. Сесії буде запропоновано в певні дні працювати до 19-ї години. Також погоджено, щоб у наступний тиждень, який за Регламентом відводиться для роботи в комітетах, по півдня працювати на пленарних засіданнях.

20 пленарних засідань, які залишилося провести у грудні, наголосив Олександр Ткаченко, треба використати продуктивніше. Зокрема, необхідно обов'язково розглянути 20 законопроектів, що забезпечують наповнення бюджету, та 11 законопроектів з антикризової програми.

На нараді було узгоджено розгляд законопроектів, на прийняття яких звернуто увагу в посланні Президента до Верховної Ради, а також розклад засідань ВР до 18 грудня.

Анатолій КАРАСЕНКО.

«Обвуглена віра жевріє в історичній тишині»

Ці рядки Ліни Костенко продовжують лишатися актуальними і досі. Через сім років після всеукраїнського референдуму 1 грудня 1991 року

(Початок на 2-й стор.).

Здавалося, ніщо не зможе зупинити наш хід у цивілізовану Європу. Іноземні аналітики і фінансисти вважали, що Україна мала чи не найкращі стартові умови для швидкого реформування економіки, створення законодавчої бази для розбудови правової демократичної держави. Однак не так сталося, як гадалося.

Відсутність злагоди і порозуміння між різними політичними силами і гілками влади загальмувала політичні й економічні реформи. На зміну старій політичній еліті, яка лише завершувала розробку «українського економічного шляху», ввірвалася когорта нових, як тоді говорили, демократичних політиків і економістів. На жаль, вони не знайшли нічого кращого, як «змавпувати» модель економічних реформ Гайдара. Без урахування реалій розвитку народногосподарського комплексу молодої держави, особливостей і традицій народу. Інфляція, гіперінфляція, спад виробництва, загострення політичної ситуації — підсумок їхньої «шокової терапії». Шок не минув і досі.

Власне, саме тому лише через 5 років після проголошеної незалежності вдалося закріпити її в Конституції — своєрідним компромісом між різними політичними силами і гілками влади. Але компроміс цей виявився недовговічним: боротьба за владу триває досі. Досі різні гілки влади продовжують перетягувати канат у свій бік, а різноманітні навколовладні клани на себе — куцу бюджетну ковдру. Інколи навіть складається враження, що нікому немає діла до того, що громадянам по півроку не виплачують зарплат і пенсій.

Єдине, за Основним Законом, джерело влади — народ живе сам по собі, а владні структури — самі по собі. Тож не доводиться дивуватися, що на сході жителі села Вільний Посад, яке загубилося на околиці Кривого Рогу, оголосили свій населений пункт «територією Радянського Союзу». І не тому, що прагнуть відродження «великого і неззламного», а насамперед від втоми і безнадії. Бо опинилися вони у велелюдні відрізані від світу: перестав ходити транспорт, замовкло радіо, обірвався телефонний зв'язок. За такої ситуації не тільки Радянський Союз проголосиш... Щоправда, сьогодні жителі Вільного Посаду завдяки «новим українцям» знову мають змогу відчути себе цивілізованими людьми, а не робінзонами на безлюдному острові. А скільки ще є в Україні сіл, подібних до Вільного Посаду?

У жовтні наступного року — нові, вже треті, вибори Президента. Отож влада має усвідомити: терпіння громадян наближається до критичної межі, за якою — соціальний вибух.

Шкода, звичайно, що доводиться сьогодні писати про це. Тим більше, в такий день. День, який сім років тому об'єднав українців у єдину націю, який міг і повинен був стати днем «чуття єдиної родини», днем народження «сім'ї великої, сім'ї вольної, нової», скажемо, перефразовуючи Тараса Шевченка.

На жаль, цей день поки що залишається чорно-білим. У календарі — також. Але хочеться сподіватися, що «обвуглена віра жевріє в історичній тишині». І врешті наступні покоління українців зрозуміють усю величі цієї дати — 1 грудня.

Володимир ВОЛИНСЬКИЙ.

Молоді хочуть «рулити»

Сподівання

З ініціативи Центру патріотичного виховання в Рівному розроблено проект молодіжної адміністрації. Юнаки і дівчата мають бажання в недалекому майбутньому «стати до керма». Голова облдержадміністрації Микола Сорока підтримав ентузіастів.

У чому суть цього починання? А в тому, що окремі молоді люди мають бажання випробувати себе у справі державного управління. Щоб перевірити власні сили, здібності, стануть поки що консультантами керівників різного рангу адміністрації. Це буде серйозний екзамен для кожного, об'єктивний відбір. Путівки буде надано кращим з кращих. Молоді, обдаровані кадри ввіллють «свіжу кров» у закостеніле тіло сучасного чиновництва.

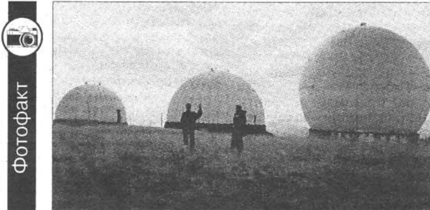
Для участі у проекті кілька сотень претендентів заповнюють спеціальні анкети, а відібрано буде близько сорока. Їм і запропонують посади консультантів. Відбір проводить комісія з представників громадських організацій, очолювана начальником обласного управління у справах сім'ї та молоді Віктором Голубом. За попередніми даними, переважну більшість претендентів на майбутні керівні посади становитимуть студенти рівненських вузів.

Преса повідомила, що цим молодіжним експериментом зацікавилися і в столиці — на презентацію молодіжної адміністрації очікується приїзд міністра Валентини Довженко.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівне.

Фотофакт

Здалеку ця місцина нагадує базу інопланетян та їхніх літаючих тарілок. А насправді — це колишній суперзасекречений військовий об'єкт, потужна радіолокаторна станція, яка своїми радарами «промацувала» всю Європу. З розвалом СРСР база припинила своє існування.

Після неї високо в Буковинських Карпатах залишилися чудові споруди, ангари, казарми, склади, які нині стоять пусткою. А шкода, тут можна було б розташувати суперсучасну лижну базу, а влітку перетворити її на туристичний притулок і завдяки цьому заробляти чималі гроші. Але невідомо чому вичікує облдержадміністрація, чому не передасть ці споруди в надійні руки підприємців. Тим часом колишня військова база руйнується, розтягується злодіями.

Василь БАБУХ.
Фото автора.

«Голос України», 1 грудня 1998 року. № 230 (1980)

Права на помилку справді немає

Продовжуємо обговорювати проект Кримінального кодексу України

Ні для кого не секрет, що останнім часом перед нашою державою стоїть низка архіважливих завдань, які вимагають якнайскорішого розв'язання. Одне з них, на нашу думку, — прийняття Верховною Радою України нового Кримінального кодексу.

Надзвичайно напружена ситуація, що склалася в Україні, не дозволила розв'язати вказану проблему депутатам попереднього скликання. Однак є надія на те, що кваліфікація і компетентність нинішнього складу Верховної Ради виправдають сподівання суспільства, котре пов'язує своє гідне існування з поступальним процесом формування правової держави, в якій чималу роль відведено кодифікації законодавства. Необхідність прийняття нового Кримінального кодексу України незаперечна.

Тому останнім часом досить багато уваги приділяють обговоренню на різних рівнях проекту Кримінального кодексу України, поданого на розгляд Верховної Ради України 12 червня 1997 р.

А безпосередньо перед передачею до Верховної Ради України проект обговорювався в Гаазі (лютий 1997 р.) за участю працівників правоохоронних органів України, експертів Ради Європи (з Італії, Голландії, Португалії, Швейцарії і Швеції), а також науковців і фахівців з інших країн і двічі — на міжнародних семінарах (березень 1997 р.) у Харкові.

Всі пропозиції та зауваження було враховано під час роботи над проектом КК України, направленим робочою групою до Кабінету міністрів для офіційного подання до Верховної Ради, але й це не виключає його дальшого доопрацювання.

Проект Кримінального кодексу України було опубліковано 1997 року в журналі «Українське право» № 2, що його видає Українська правнича фундація, для його подальшого обговорення і вдосконалення. Однак трапляються ще думки й судження, спрямовані аж ніяк не на поліпшення проекту Кримінального кодексу України, а навпаки — на дискредитацію його перед широкою громадськістю.

Приміром, протягом тривалого часу в обговоренні проекту КК бере участь народний депутат України, заслужений юрист, кандидат юридичних наук, член правління Української кримінологічної асоціації, колишній в. о. Генерального прокурора України Олег Литвак.

Звичайно, не може не радувати, що в обговоренні проекту КК беруть участь не тільки фахівці в галузі кримінального права, а й кримінологи. Бачення проблемних зон проекту КК у кримінологічному аспекті безперечно являє собою певну цінність.

Однак, звертаючись до публікації Олега Литвака «Права на помилку немає. Нотатки з приводу одного з проектів Кримінального кодексу України» («Голос України», № 127 від 7 липня 1998 року), слід зазначити, що автор не тільки не уникнув вельми спірних, а часом і помилкових суджень, але, крім того, низку цікавих наукових положень, м'яко кажучи, «запозичив» у свого наукового керівника А. Зелінського, не обтяжуючи себе при цьому посиланнями на відповідні наукові видання вчителя.

Зокрема, йдеться про висловлені О. Литваком положення, що стосуються дискусійної в науці проблеми неусвідомлюваного в злочинній поведінці, які відзначаються дивовижною подібністю до ідей, викладених професором А. Зелінським у монографії «Осознаваемое и неосознаваемое в преступном поведении» (Харків, Вища школа, 1986, с. 166). Причому для встановлення цієї подібності зовсім не потрібно проводити складну наукознавчу експертизу, вистачить елементарного зіставлення тексту статті з текстом вищезгаданої монографії.

Для ілюстрації — кілька прикладів.

Так, автор статті пише: «1979 року у Тбілісі проходив міжнародний симпозіум із проблем неусвідомлюваної психіки. Було визнано, що «без урахування... неусвідомленого, при ігноруванні його активності ми не в змозі остаточно зрозуміти психологічну структуру жодного акту людської діяльності...».

А в монографії А. Зелінського зазначено: «У 1979 році в м. Тбілісі було проведено міжнародний симпозіум з проблем несвідомого... Одноголосно було визнано, що без урахування... несвідомого, за ігнорування його активності ми не зможемо до кінця зрозуміти психологічної структури жодного акту людської діяльності...». За винятком одного — підміни поняття «несвідомого» на «неусвідомлене», між якими все-таки є певна відмінність, — решта все збігається.

Далі, О. Литвак, наполягаючи на введення у визначення заміру даного у проекті КК так званого поняття імпульсних злочинів, не підтверджує це достатньою аргументацією, а лише наводить уривки з монографії А. Зелінського, але без посилань на неї. Так, А. Зелінський у своїй монографії зазначає, що «імпульсивні дії вчиняються за першим порухом, без роздумів щодо їх соціального значення й наслідків», що «суб'єкт керується безпосередньо актуальними спонуканнями, не замислюючись про віддалені, хоча й важливіші, власні інтереси» (стор. 71). На стор. 83 монографії А. Зелінський звертає увагу на те, що «ці риси особистості описував ще на початку 20-х років С. Познишев, який виділив особливий тип імпульсивного злочинця. Імпульсивні правопорушники, за його словами, «зважуються на злочин без боротьби і зайвих розумових побудов, безпосередньо під впливом певної чуттєвої потреби, підкоряючись чуттєвому імпульсу» (Познышев С. В. Основы пенитенциарной науки. — М., 1923, с. 110)».

Автор статті О. Литвак, говорячи про те, що «більшість насильницьких злочинів мають ситуативний характер, коли спочатку вчиняють, а вже потім думають», пише, так само, як А. Зелінський, таке: «Ще на початку 20-х років визначний кримінолог В. Познишев стверджував, що в цьому випадку правопорушники «ідуть на злочин без боротьби й роздумів, безпосередньо під впливом потреби, підкоряючись чуттєвому імпульсу». Далі О. Литвак, розвиваючи свою думку, доходить до необхідності розвивати поняття усвідомлення суб'єктом суспільної небезпечності свого діяння і пише з цього приводу: «Спроба деяких криміналістів довести, що усвідомлення фактичних ознак складу злочину означає одночасно і усвідомлення його суспільної небезпеки, не могла бути успішною. Бо усвідомити вчинок з його морального та юридичного боку набагато складніше, ніж усвідомити його тільки психологічно».

У своїй монографії А. Зелінський приділяє увагу цьому питанню на стор. 108 і пише: «Залишається, однак, незрозумілим, на чому ґрунтується упевненість у тому, що усвідомлення фактичних ознак складу злочину означає водночас і усвідомлення його суспільної небезпечності... Усвідомити вчинок у моральному та юридичному аспектах набагато важче, ніж усвідомити його суто психологічно».

Скориставсь О. Литвак і «крилатим» висловом А. Зелінського про «дику нелогічність» імпульсивних злочинів, котра заганяє у безвихідь юристів і психологів (стор. 89 монографії).

Такі зіставлення можна було б і продовжити, та передусім слід відзначити наявність принципової відмінності між статтею О. Литвака і монографією А. Зелінського.

У своїй монографії А. Зелінський, як і належить справжньому вченому, визнає, що його праця, присвячена обґрунтуванню його наукової позиції, не означає повалення інших точок зору з проблеми і що вказане ним не дає підстав для категоричних суджень. «Автор усвідомлює, — зазначає А. Зелінський, — що його книга не може претендувати на повне висвітлення складного і суперечливого внутрішнього «механізму» злочинної поведінки... Наведені тут визначення несвідомого мають робочий характер і, мабуть, не можуть претендувати на глибоке теоретичне осмислення явища. Феномен несвідомого, всупереч оптимізму деяких журналістів, ще не розгадано» (стор. 6, 12).

О. Литвак, навпаки, прийнявши за істину в останній інстанції чужу робочу гіпотезу щодо дикої нелогічності імпульсивних злочинів, про роль несвідомого у злочинній поведінці, поспішив зробити певні остаточні висновки.

Так, приміром, хотілося б проаналізувати окремі спірні і досі ще дискусійні питання, розв'язані автором статті у категоричній формі, які, на жаль, не підтверджуються ані його науковими висновками, ані будь-якою іншою достатньо вагомою аргументацією.

О. Литвак звертає увагу на те, що проект КК «містить чимало застарілих і досить спірних новацій», для прикладу яких наводить «вину за вчинення злочину у формі заміру» та визначення понять «мотиву злочину» та «організованої групи».

Автор посилається на те, що

визначення умисної форми вини дано з урахуванням відомої «від початку XIX століття класичної формули злочинної мотивації», котра ототожнює певною мірою людську психіку зі свідомістю. Однак при цьому він вважає, що ця формула вже давно спростована історичним розвитком психологічної науки. Це, очевидно, не незаперечне твердження. Справді, неможливо заперечувати важливість юридичної та загальної психології для застосування кримінального права. Та це зовсім не означає, що кримінальне право має ототожнюватися з психологією, котра допомагає зрозуміти поведінку суб'єктів кримінально-правових відносин.

Роблячи свій висновок щодо змісту умисної форми вини, О. Литвак пише: «Звичайно, це не наукове визначення, а лише пропозиція, як можна підвищити моральність кримінального законодавства, наблизити його до Конституції України, яка проголошує пріоритет захисту прав людини». Однак і з таким застереженням залишається незрозуміло, як з допомогою визначення, даного у статті таким чином, що «умисна вина за вчинення злочину означатиме усвідомлення фактичного змісту і обставин діяння, забороненого кримінальним законом, бажання чи припущення завдати цією дією шкоду іншим людям, установам, державі і суспільству», автор має намір підвищити моральність кримінального закону?

У статті також сказано про те, що мотив злочину — то «внутрішній двигун активності та її особистий сенс, те, заради чого скоюється злочин». На жаль для автора, зазначимо, що те, «заради чого скоюється злочин», завжди визнавали його метою, а не мотивом. Ученому, який береться за розв'язання таких важливих питань, либонь, варто знати загальновідомі положення кримінального права.

Таким самим чином розв'язує автор і питання про визначення поняття «організованої групи». Він глибоко переконаний у тому, що двоє співучасників взагалі не можуть створити злочинну групу, оскільки, на його думку, це «суперечить загальновизнаній семантиці слів «група» і «двоє»... Двоє — це пара, а не група, група — це завжди більш як двоє». Тобто, на його думку, котру він піднімає до рангу «загальновизнаної», співучасники можуть створити будь-яку злочинну групу (у тому числі й організовану) лише за наявності трьох суб'єктів. А для обґрунтування «загальновизнаності» такої позиції О. Литвак послався... на «пояснительную записку к Уголовному Уложению России» (1903 р.), зігнорувавши чомусь сучасну кримінально-правову науку і кримінальне законодавство Росії. Однак таке зіставлення могло б бути цілком корисним, тим більше що 1996 року в Росії було прийнято новий Кримінальний кодекс.

Чи можна собі уявити, щоб розробники нового КК РФ не були обізнані ані з історією розвитку кримінально-правової думки Росії, ані з загальновизнаною семантикою слів? Виходить, що в одному випадку можливо — якщо позицію О. Литвака прийняти як загальновизнану. Бо російська кримінально-правова доктрина у точній відповідності зі ст. 35 КК РФ визнає «організованою групою» сталу групу з двох або більше осіб.

Слід зазначити, що питання про кількісний критерій «групи» — одне з найбільш дискусійних у світовій науці кримінального права, і у різних країнах панує та чи інша позиція. В Україні серед фахівців кримінально-правової науки перевагу віддають позиції, котра не збігається з думкою О. Литвака, і ця позиція знайшла своє закріплення у відповідних постановах пленуму Верховного суду України і реалізується у діяльності правоохоронних органів. Цікаво, якої позиції дотримується О. Литвак у своїй практичній діяльності, працюючи в органах прокуратури?

За таких обґрунтувань і явної небезпечності обстоюваних автором статті позицій зовсім нелогічним здається його висновок, який має такий вигляд: «Отож розгляд лише двох правових інститутів — вини і злочинних груп — показав наукову неспроможність проекту Кримінального кодексу».

На нашу думку, вчений, який себе поважає, не може на підставі такої відверто поверхової і заперечної аргументації робити настільки категоричний висновок. Тим часом О. Литвак його зробив всупереч його власному заклику, що пролунав на початку статті — про уникнення поспіху в роботі над такими важливими проблемами, продемонстрував тим самим не що інше, як «дику нелогічність» на рівні імпульсного вчинку.

В'ячеслав ЄМЕЛЬЯНОВ,
зав. сектора НДІ вивчення проблем злочинності Академії правових наук України, кандидат юридичних наук.
Яна КУРАШ,
старший науковий працівник НДІ вивчення проблем злочинності Академії правових наук України, кандидат юридичних наук.

Реформування аграрних відносин вимагає державного протекціонізму

Офіційно схвалена аграрна політика держави — це її продовольча доктрина, яка за своїм значенням не поступається військово-оборонній доктрині, національній безпеці.

Проблема

В історії розвитку сільського господарства України за перші сім років її політичної незалежності назавжди залишаться кілька загрозливих етапів: спаду, провалу, занепаду і виснаження. По-спринтерськи пробігши перші три, воно дедалі помітніше утверджується на четвертому. Підтвердження — валовий збір зерна в поточному році — в межах 28 млн. тонн. Навіть серед країн колишнього Радянського Союзу Україна має найгірші результати.

Зокрема, за даними «Международного сельскохозяйственного журнала» (№ 6, 1997 р.), спад обсягів виробництва сільськогосподарської продукції в 1996-му порівняно з 1990 роком становив: в Узбекистані — 19%, Туркменії — 26, Білорусії — 28, Росії — 35, а в Україні, як відомо, — 41%.

Справді, в соціально-економічному аспекті втрати дуже великі і якщо оцінювати реформування галузі сільського господарства лише з цих позицій, то є підстави для негативу. Що й переважає на практиці. Кожна реформа за своїми призначенням має розв'язувати не лише найближчі, невідкладні, але й більш віддалені, в тому числі стратегічні проблеми. Такою в своїй основі задумана і сучасна аграрна реформа в Україні. За найкритичнішого ставлення до неї не можна не бачити, що в соціально-політичному і правовому відношеннях вона все-таки має надбання.

По-перше, в Україні подолано супермонопольну власність держави на землю, що десятиріччями утверджувалася в Радянському Союзі.

По-друге, вперше за останні кілька десятиріч селянам надано повне право і реальна можливість вибору форм власності і господарювання.

Хоча не у всьому досконала, однак напрацьована і діє правова база аграрних реформувань — закони України, постанови Верховної Ради, укази Президента, постанови Кабінету міністрів. Вона створює можливості для більш цілеспрямованого і ефективного реформування аграрних відносин.

Не бачити усього цього і недооцінювати його не можна. Інша річ, що немає поки що очікуваної соціально-економічної віддачі. На цьому тлі сформувалася надзвичайно важка соціально-політична втрата — недооцінка або й несприйняття в суспільстві і насамперед селянами, того, що вже зроблено. Замість того, щоб вже мати від здійсненого соціально-економічну віддачу, отримали зворотне — збільшення соціально-психологічної і політичної напруженості навколо задуманих прогресивних в своїй основі змін.

Щоб оцінити об'єктивність реформування аграрного сектора, треба повернутися до недавнього минулого. За порівняно високого останніми роками перебування України в складі Радянського Союзу рівня виробництва сільськогосподарської продукції, в її сільському господарстві дедалі очевидніше починали проявлятися тривожні тенденції. Одна з них — ще за 20 — 25 років до розпаду Союзу за темпами виробництва продукції сільського господарства і виробництвом її на душу населення Україна починала дедалі більше відставати від інших союзних республік, розташованих в європейській частині Союзу — Білоруської, Латвійської, Литовської, Молдавської та Естонської (решта республік для аналізу не бралися у зв'язку з істотно іншими природними умовами). У 1986 — 1990 рр. Україна була єдиною серед них, у якій виробництво продукції сільського господарства у середньорічному перерахунку на душу населення становило менше як 1 тисяча (986) карбованців проти 1150 — 1413 крб. в інших республіках. Та особливий інтерес викликає порівняння даних (див. табл. 1) України і нашої сусідки Білорусії, яка, як відомо, за природними умовами — переважно наше Полісся з його складнощами для сільського господарства.

Таблиця 1

Виробництво сільськогосподарської продукції в Україні та Білорусії (в середньому) у 1986 — 1990 роках

Показники	Україна	Білорусія	Україна в% до Білорусії
Валова продукція сільського господарства на 1 га сільськогосподарських угідь (в порівнянних цінах 1983 р., крб.)	1166,2	1302,0	89,6
Те саме — на одного жителя	986,3	1302,0	75,5
Вироблено на одного жителя, кг			
зерна	917,7	666,7	137,6
м'яса	83,4	113,0	73,8
молока	465,8	721,0	64,6

Істотно випереджаючи Білорусію у виробництві на душу населення зерна (а також цукру), Україна за більшістю інших показників набагато відставала від неї.

Великим (на 21,3%) було відставання від Білорусії за вартістю основних виробничих фондів на 100 га сільськогосподарських угідь і на 32,8% — за енергетичними потужностями (в кВт-год) на таку саме площу сільськогосподарських посівів. Непомірно низькою в УРСР була середньорічна оплата праці колгоспників. За цим показником Україна постійно займала останнє або передостаннє місце серед решти союзних республік.

Щодо складнощів соціального розвитку українського села досить сказати, що вже на межі 70 —80 років у ньому почали проявлятися процеси депопуляції, з'явилися села, в яких не було або майже не було жінок дітородного віку. Прискорення соціального занепаду зумовило ситуацію, за якої батьки, віддаючи останнє, робили все, щоб діти шукали собі кращу долю поза селом, в якому народилися і виросли, і сільським господарством взагалі.

Необхідність реформування сільського господарства в Україні (як і в Союзі РСР в цілому) зумовлювалася і надміру великим (у три-сім разів) відставанням в галузі продуктивності праці порівняно з розвиненими в сільськогосподарському відношенні країнами. Зіставивши тодішні реалії з відомою ленінською тезою про те, що перемогу нового суспільного ладу може забезпечити лише висока продуктивність праці, переконуємося: до побудови такого ладу було ще дуже далеко.

Автори статті застерігають, що наведене вище не можна сприймати так, ніби вони сучасні провали в сільському господарстві перекладають на минуле.

Наведене вище має іншу мету — показати, що у реформуванні сільського господарства ще за тих часів була нагальна потреба. Тому сучасні аграрні перетворення мають розглядатися як об'єктивний, закономірний, а не кимось надуманий процес. Політична незалежність України лише прискорила його.

Нині вже практично всі зійшлися в тому, що основним в занепаді сільського господарства України є економічний чинник з його двома найнебезпечнішими не лише для сучасного, але й (якщо ситуація не зміниться) для майбутнього і галузі, і країни аспектами: безпідставною відмовою влади від економічної підтримки галузі і подальшого розгляду нею сільського господарства як безоплатного і безвідмовного донора економіки загалом.

Продовжуючи найгірші радянські традиції, і в сучасних умовах неприховано «доять» сільське господарство. Замість того, щоб зосередити державні зусилля на ефективному розвиткові галузі-годувальниці, найвища державна влада всі роки реформування діє в інтересах інших галузей. В тому числі й таких, які потрібні лише до того часу, поки є добре розвинене сільське господарство: переробка його продукції, сільгоспмашинобудування, хімічна промисловість тощо.

Отже, макроекономічних чинників, які зумовили сучасний стан сільського господарства, більш ніж досить. Не менше підстав для висновку, що вони є не причиною, а лише одним з наслідків великих прорахунків і помилок найвищих органів державної влади щодо організації здійснення аграрної реформи.

Першоосновою організації реформування сільського господарства і всієї агропродовольчої сфери економіки мало б стати чітке визначення його кінцевої суспільно-політичної та соціально-економічної мети, а також стратегії її досягнення.

Ще однією складовою наукової організації реформи має бути обгрунтування етапів досягнення її проміжних і кінцевих результатів, а також тактики щодо їх забезпечення.

Таким стратегічним документом щодо розвитку в незалежній Україні сільського господарства мала б стати офіційно, на найвищому законодавчому рівні схвалена аграрна політика держави або хоча б (у гіршому випадку) її концепція.

Перший варіант такої концепції був опрацьований ще у 1993 році вченими Української академії аграрних наук, її Інституту аграрної економіки, Інституту економіки Національної академії наук України і працівниками міністерства, відповідального за розвиток сільського господарства. На жаль, вона виявилася нікому не потрібною, як і кілька наступних варіантів. Не тому, що були недосконалими. Просто для декого вони були зайві.

Маємо підстави казати, що в країні є сили, яким не потрібна чітко визначена державна аграрна політика. Бо ж необхідно організувати її здійснення, відповідати за досягнення визначеної нею мети. А якщо такого документа немає, можна видавати за аграрну політику будь-що, організувати її здійснення будь-як, не відповідаючи ні за що.

А між тим офіційно схвалена аграрна політика держави — це її продовольча доктрина, яка за своїм значенням не поступається військово-оборонній доктрині, національній безпеці.

Справа ще більше ускладнюється тим, що за всієї важливості здійснюваних реформаційних перетворень не забезпечується їх комплексність. І хоч би які були складнощі з проведенням реформування, ще складніше і відповідальніше — зробити так, щоб достатньо ефективним був післяреформаційний (післяреорганізаційний) розвиток. Про підсумки реформи

Роман ШМІДТ. Володимир ЮРЧИШИН.

судитимуть не за тим, проведені чи ні реформаційні перетворення, а виключно на основі того, якими будуть її соціально-економічні результати.

Не все гаразд у реформуванні і з його організаційно-методичним забезпеченням.

Водночас у організації реформування аграрних відносин в Україні зроблено вже чимало. Хай ще не все гаразд, та все-таки певні напрацювання вже є. Найскладніша і найвідповідальніша робота попереду — вивести реформу на якісно новий рівень, в тому числі щодо її організації. У зв'язку з цим винятково важливо:

по-перше, перевести реформу з площини надмірної заполітизованості в площину спокійної, виваженої практичної роботи. Хоч би яким було несприйняття певними політичними силами радикалізації соціально-економічних відносин на селі, потрібно змиритися з тим, що реформування набуло незворотного характеру. Тож його слід не гальмувати, а розвивати, поглиблювати, звичайно, з врахуванням набутого досвіду; по-друге, з огляду на те, що процес реформування сільського господарства, по суті, лише вступає в активну стадію, організаційна робота по його подальшому розвиткові має бути істотно поліпшена. Особлива увага при цьому має приділятися повнішому і глибшому усвідомленню всіма без винятку причетними до реформування аграрних відносин на всіх рівнях об'єктивності реформи та її подальшого розвитку на виключно еволюційних засадах;

по-третє, в суспільстві, особливо на селі, має бути сформовано більш сприятливу соціально-психологічну обстановку навколо реформи. Адже не секрет, що ставлення до неї неоднозначне, селяни дуже мало знають про її суть, механізми здійснення тощо.

Все залежатиме від позиції, яку займає Верховна Рада України. Виключно від неї залежить якомога швидше схвалення державної аграрної політики або для початку хоча б її концепції, прийняття законодавчих актів щодо розвитку аграрної реформи, затвердження нового Земельного кодексу та інших законодавчих актів. Виправданим буде, якщо Верховна Рада України своїми діями примусить органи виконавчої влади всіх рівнів здійснювати постійний і достатньо кваліфікований моніторинг реформи і відповідати за її результати. Добре було б також щорічно проводити відкриті парламентські слухання з аграрних проблем взагалі, в тому числі і щодо організації здійснення і результативності реформи.

Важливим в цьому відношенні може буть використання досвіду проведення земельної реформи як серцевини реформи аграрної. Щодо аграрної реформи цю функцію могло б ефективніше виконувати Міністерство агропромислового комплексу, якому для цього повинні бути надані кращі умови, бо воно є переважно диспетчером польових робіт та «доставальником» нафтопродуктів, добрив тощо. Подобається це владним структурам чи ні, але вони зобов'язані вишукати кошти для фінансового забезпечення реформи. Отже, організаційних проблем дуже багато. Без їх розв'язання реформа та її результати будуть лише погіршуватися.

Нещодавно одна шанована газета висловила припущення, що на економістів-аграрників, які є прихильниками аграрної реформи, найшло прозріння щодо благодатності реформи. Маємо підстави засвідчити, що той, хто сприйняв реформу як об'єктивність і неминучість, з самого початку працював і працює на неї, вірить у її позитивний кінцевий результат, не може зрадити її. В нього одна турбота — усім своїм єством сприяти тому, щоб якомога швидше подолати втрати перших років занепаду сільського господарства і вивести його на рівень, який відродив би хліборобську славу України, а з часом і примножив її.

Роман ШМІДТ,
народний депутат України, член Комітету з питань аграрної політики та земельних відносин Верховної Ради України, доцент.
Володимир ЮРЧИШИН,
академік Української академії аграрних наук.

Невеселий жарт: погано живем, зате у нас кращі чорноземи...

Реформи й інститут прокурорського нагляду

До 7-ої річниці прокуратури України

Першого грудня виповнюється 7 років від дня утворення прокуратури суверенної України. Як відомо, до 1991 року прокуратура України була не самостійною правовою інституцією, а своєрідним підлеглим департаментом на терені України у складі Генеральної прокуратури Союзу РСР. Тож з набранням чинності у грудні 1991 року Законом України «Про прокуратуру» ставилося завдання створення самостійного державного інституту, покликаного виконувати поряд із традиційними й нові функції.

Становлення прокуратури України новітнього часу припало на важкі роки. Розбудова держави, перехід від тоталітарного до демократичного суспільства супроводжуються складними процесами в соціально-політичній і економічній сферах, спадом виробництва, які негативно впливають на криміногенну ситуацію в Україні. З переходом до ринкової економіки з'явилося багато нових видів злочинів, про які ми раніше знали хіба що із західних детективних романів та кінофільмів. Не була готова до протидії новоявленій злочинності і правова база.

Кожна незаангажована людина знає, що для поступового розвитку суспільства потрібні не тільки добре відрегульоване законодавство, що дуже важливо, а й досвід його застосування. Ні того, ні того в нас не було. Тому прокуратура, як кажуть, на марші узагальнювала світову практику новацій у боротьбі з кримінальним світом, надавала законодавцю свої пропозиції щодо розробки нових законодавчих актів з цих питань, виробляла стратегію зміцнення законності й тактику боротьби з новими видами злочинів. І все це відбувалося в умовах дефіциту часу, кадрових змін і не завжди доброзичливої критики певних політичних сил.

У прийнятій 28 червня 1996 року новій Конституції України прокуратурі присвячено окремий, VII, розділ, де визначено її статус як єдиної правової самостійної структури, місце в системі органів державної влади, закріплено основні функції.

Прийняття України до Ради Європи є визнанням того, що вона, попри все, цивілізована держава, яка сповідує демократичні принципи права. Але це не означає, що в усіх країнах, які входять до Ради Європи, має бути абсолютно уніфікований механізм захисту прав людини.

Тож сьогодні, якщо окинути оком пройдений за це семиріччя шлях, можна констатувати, що наші органи зробили чимало, аби наша молода держава не скотилася до «кримінальної прірви».

Але треба дивитися правді у вічі — в нас були і є резерви, щоб поліпшити свою діяльність. А у «спадок» залишилося чимало проблем. Це і застаріла, не дуже ефективна система розподілу кадрів між управлінською і оперативною ланками, це і галузевий перекіс у структурі, це й деякі питання виконавчої дисципліни. Як бачимо, час вимагав від нас неординарних рішень.

Проаналізувавши ці проблеми, нове керівництво Генеральної прокуратури пішло на кардинальну перебудову. Насамперед вирішили уникнути дисбалансу між управлінсько-контролюючою верхівкою та низовими ланками. Адже вся практична робота проводиться на рівні району та міста. Про те, що цю проблему треба розв'язувати, неодноразово казали й колишні керівники органів прокуратури. Однак, чи то відсутність бачення шляху цієї перебудови, чи нерішучість, чи плинність кадрів не дали змоги практично вирішити ні ці, ні інші нагальні питання. І тому не було часу на роздуми, вимагалося конкретне їх вирішення, що диктувалося обставинами.

По-перше. У стислі строки скорочено управлінсько-контролюючий склад Генеральної прокуратури і обласних апаратів на 30 і 10 відсотків відповідно. Однак цей процес не був механічним. Досить бережне у нас ставлення до професіоналів, здібних, добросовісних кадрів, слідчого апарату, якого скорочення не зачепило.

По-друге. Неодноразово на конференціях і нарадах звучало, що на території, скажімо, області має бути тільки один прокурор, котрий несе відповідальність за стан законності в регіоні. Діяльність нагалужених ланок — транспортні та інші спеціальні прокурори — ніби відповідала тому прислів'ю: «У семи господинь хата не метена». Проаналізувавши ситуацію, зваживши всі «за» і «проти», було вирішено, що така ланка, як транспортна прокуратура, на правах обласної є зайвою. Ось чому з 1 листопада цього року її було ліквідовано. Тих, хто працював в таких прокуратурах, використано на конкретних ділянках, в основному низових апаратів. Після цієї реорганізації в кожному регіоні тепер є тільки один керівник — обласний прокурор, всі інші підпорядковані лише йому. Транспортні прокуратури на правах районних підпорядковані обласним прокурорам.

По-третє. Не обминули й важливу проблему розстановки керівних кадрів. Питання полягало в тому, що деякі прокурори не могли працювати так, як цього вимагає сьогодення. Колегія Генеральної прокуратури висунула суворі вимоги до більшості наших відповідальних працівників і в центральному апараті, і на місцях. Тих, хто продовжував працювати за «безконфліктною» інерцією, довелося замінити на творчих, відповідальних і небайдужих професіоналів.

За цей рік закінчено розслідування карних справ на 7,9 відсотка більше, ніж за відповідний період торік. Ми навчилися чинити гідний опір великим злочинним угрупованням. Характерним прикладом може стати знешкодження організованої злочинної групи Сальникова. Члени її протягом 1996—1997 років створили 11 фіктивних підприємств з розрахунковими рахунками в Донецькому регіональному управлінні КБ «Приватбанк», через які здійснювалося незаконне переведення національної валюти в долари США. В них вилучено 59 печаток та штампів, комп'ютерна техніка, іноземна валюта, зброя і боєприпаси.

Не менш важливим напрямом нашої роботи є й боротьба зі злочинами у сфері економіки та кредитно-банківської системи. Такі правопорушення підривають економічні основи держави, загрожують самому її існуванню. Саме так можна оцінити аферу з 80 мільйонами гривень, яку попередили нещодавно Генеральна прокуратура та МВС.

Реформи, що відбуваються в нашій країні, можуть досягти своєї мети лише за умови, якщо вони будуть базуватися на міцному правовому фундаменті, неухильному дотриманні законності в усіх сферах життя суспільства, на забезпеченні гарантій прав, свобод та законних інтересів громадян.

Загалом за останні 10 місяців органами прокуратури розслідувано в сфері економіки понад 5 тисяч кримінальних справ. Усі направлені до суду. Тож у слідстві ми маємо позитивні зрушення. У зв'язку з цим не можу не зупинитися на такому важливому питанні.

Поки що перехідними положеннями Конституції прокуратурі надане право попереднього слідства, але, згідно з Основним Законом, настане той час, коли вона позбудеться його. Думаю, це хибне рішення.

Практика свідчить, що одними «голими» кримінально-правовими методами і організовану, і злочинність взагалі побороти не можна. Розуміючи це, ми активно використовуємо поки що надані нам перехідними положеннями Конституції засоби загального нагляду. На наш погляд, прийняття рішення про скасування загального нагляду було б передчасне.

Реформи, що відбуваються в нашій країні, можуть досягти своєї мети лише за умови, якщо вони будуть базуватися на міцному правовому фундаменті, неухильному дотриманні законності в усіх сферах життя суспільства, на забезпеченні гарантій прав, свобод та законних інтересів громадян. Ось чому, я впевнений, позбавлення органів прокуратури права нагляду за додержанням законів у соціально-економічній і політичній сферах буде не лише не на користь законослухняним громадянам, державі, а й на шкоду їх інтересам. Бо хіба, наприклад, не потрібні були Україні майже 59 млн. гривень та 1,7 млн. доларів США, стягнених з винних внаслідок прокурорських загальнонаглядових перевірок у цьому році? І це коли утримання органів прокуратури обійшлося державі торік дещо більше, ніж у 60 млн. гривень. Хіба зайве усунення лише цього року понад 240 тисяч порушень закону тільки завдяки загальнонаглядовій роботі, в тому числі 59 тисяч стосовно порушень прав громадян. Адже усе це повертає віру в законність!

Сьогодні дехто з противників надання прокуратурі права нагляду за додержанням і застосуванням законів і попереднього слідства, здебільшого з кон'юнктурних міркувань, виступає за перегляд ролі і місця прокуратури в житті суспільства. Окремі з таких «теоретиків» навіть ратують за позбавлення прокуратури наглядових функцій(!), стверджуючи, що це начебто є вимогою Ради Європи. Мета проштовхувачів цих ідей зрозуміла: певні сили докладають зусиль, щоб ліквідувати прокуратуру як самостійний, незалежний орган нагляду за додержанням законів. Їм не потрібний і нагляд за законністю судових рішень, а також, згодом, й інші напрями прокурорської діяльності. Схильність до порушень завжди породжує алергію до боротьби з ними.

Прийняття України до Ради Європи є визнанням того, що вона, попри все, цивілізована держава, яка сповідує демократичні принципи права. Але це не означає, що в усіх країнах, які входять до Ради Європи, має бути абсолютно уніфікований механізм захисту прав людини. Реальність свідчить, що істотні відмінності є навіть і в країнах Європейського союзу. Треба враховувати історичні, культурні традиції, рівень правосвідомості, розповсюдження і характер правопорушень. Навряд чи країни — учасниці Ради Європи зацікавлені в тому, щоб унаслідок реформування правової системи України, без урахування її особливостей, в державі відбулося не зміцнення законності, а подальше зростання злочинності. Вищий рівень демократичного устрою можливий лише у разі суворого дотримання законодавства, прийнятого на демократичній основі.

Тому не бачити негативних наслідків ліквідації інституту загального нагляду на сучасному етапі може лише незрячий.

Не менш активну роботу проводить прокуратура і в налагодженні та зміцненні міжнародних зв'язків.

Сьогодні у складі Генеральної прокуратури України діє міжнародно-правове управління, яке лише з початку року організувало виконання понад 2500 міжнародних клопотань про проведення слідчих дій за кримінальними справами, розглянуто понад 750 матеріалів про видачу розшукуваних злочинців для притягнення до відповідальності. (І це тоді, як в прокуратурі колишнього Радянського Союзу питаннями міжнародного співробітництва займалося лише 2 працівники, функції яких фактично зводилися до організації прийому зарубіжних делегацій.) У межах виконання зобов'язань за міжнародними договорами відповідали на запити іноземних правоохоронних органів про виконання слідчих дій, кількість яких в силу цілком зрозумілих причин (наявність «залізної завіси») не перевищувала десяти упродовж року.

Кілька слів треба сказати й про проблему законотворчого процесу. На мій погляд, позбавлення Генерального прокурора права законодавчої ініціативи є нелогічним і неконструктивним рішенням. Адже прокуратура, володіючи всебічною інформацією про додержання законності і потенційно маючи всі можливості оцінювати правозастосовчу практику і стан чинного законодавства, могла б зробити вагомий внесок у справі вдосконалення законодавства. Від цього була б тільки користь державі та народу України.

Отже, зважаючи на ці та інші проблеми, потрібно якомога швидше прийняти нову редакцію Закону України «Про прокуратуру», яка підготовлена за участю наукових фахівців та практичних працівників. Це, безумовно, додало б прокуратурі нових можливостей в поліпшенні своєї діяльності.

Країна, керівництво держави покладають великі надії на прокуратуру як самостійний, незалежний державно-правовий інститут, який всією своєю діяльністю сприятиме реалізації основної ідеї нової Конституції України — держава існує для людей. Тому на органи прокуратури, на кожного прокурорського працівника чекає велика і вкрай необхідна для нашого суспільства робота. Я впевнений, що ми будемо гідними очікувань, які на нас покладає народ України.

У день 7-ої річниці прокуратури України хочу привітати всіх працівників вищої наглядової інституції нашої суверенної держави, ветеранів з цією датою, побажати доброго здоров'я, щастя, творчої наснаги та успіхів у нашій нелегкій, але такій потрібній для всього суспільства діяльності.

Михайло ПОТЕБЕНЬКО,
Генеральний прокурор України.

Складові бюджетної системи

Бюджетна система в Україні залишається тим рудиментом тоталітарної доби, котрий чи не найкраще свідчить про те, що ринкові реформи в нашій державі практично не починалися.

Відсутність кардинальних реформ на макроекономічному рівні все частіше спонукає кредиторів працювати не з центральними органами влади, а з місцевими, і навіть не із субнаціональним рівнем — областями, відомими розмитістю відповідальності та нестабільністю статусу їхнього керівництва. Натомість підготовлені деякими містами інвестиційні проекти значно конкретніші за обіцянки центрального уряду, і, що чи не найголовніше, наповнені реальним соціальним та економічним змістом, мають реальних виконавців та високий рівень повернення платежів. Та для надання позики не вистачає, однак, одного важливого елемента — гарантії. Адже ліквідних активів у містах після бездумно проведеної приватизації практично не залишилося. Зрештою, в розвинених країнах гарантією теж рідко виступають основні фонди, що не заважає їм отримувати позики. Гарантією в цьому випадку є їхні бюджети, точніше, кошти, які можливо отримати за рахунок збільшення ставок по власних податках до максимально допустимих рівнів.

Формально в Україні міські ради теж можуть регулювати ставки місцевих податків. Однак наївно вважати, що їхні дії є самостійні — рішення про розміри міських та районних бюджетів приймає обласна рада. Адже левову частку місцевих бюджетів становлять регульовані податки, нормативи відрахувань за якими встановлюються вищестоящими органами влади: Верховною Радою — для обласних консолідованих бюджетів, обласними радами — для районних та міських бюджетів, районними радами —для сіл, селищ та містечок.

Недоліки наявної бюджетної системи

Бюджетна система в Україні залишається тим рудиментом тоталітарної доби, котрий чи не найкраще свідчить про те, що ринкові реформи в нашій державі практично не починалися. Не кажучи вже про повну невідповідність Конституції, — аргумент, що носить, скоріше, пропагандистський характер, — вона перестала обслуговувати інтереси навіть правлячої еліти, не кажучи вже про самоврядування, на яке в коридорах влади ніколи не зважали.

Наявна схема, що отримала назву «матрьошки», непогано функціонувала, поки всі місцеві рівні беззаперечно виконували рішення центру, не маючи свободи вибору ні в джерелах поповнення своїх бюджетів, ні у їх використанні. Ситуація змінилася з появою місцевих податків та зборів, а також земельного податку, віднесення якого до розряду загальнонаціональних можна пояснити або абсолютною безграмотністю законодавців, або лукавістю тих, хто готував відповідні законопроекти.

І це — не єдиний нонсенс. Це також і абсолютна непрогнозованість рішень парламенту щодо навіть видів фінансових ресурсів, які закріплюються за самоврядуванням, не кажучи вже про нормативи. Чого ж тоді дивуватися, що інвестори не поспішають здійснювати довготермінові вкладення в інфраструктуру.

Поки бюджетні надходження ще більш-менш дозволяли латати діри, ці недоліки не були такими руйнівними для міст. Зменшення доходів по загальнонаціональних податках спонукає їх до пошуку власних ресурсів, збільшення місцевих податків та зборів, використання стратегічних резервів, якими донедавна були об'єкти приватизації.

> *Однак всі потуги зводяться нанівець рішеннями обласних чиновників про зменшення нормативів відрахувань від загальнодержавних податків. Тому бюджет міста чи району залежить, скоріше, не від фіскального потенціалу, а від взаємовідносин між обласними та міськими керівниками. Зрештою, це в наших традиціях.*

Однією з причин фактичного провалу надходжень по ПДВ є та, що його повністю вивели з-під впливу місцевих рад, які тепер байдужі до його справляння. В той самий час податок на прибуток підприємств закріплений за місцевими бюджетами, тому по ньому є навіть перевиконання, щоправда, невисоке, адже місцеві ради не особливо зацікавлені у розкритті власних резервів.

Ще одне явище, що посилює розрив між самоврядуванням та державою, — штучно створена дотаційність навіть планово прибуткових крупних індустріальних центрів. Оскільки виділення чи притримання дотацій повністю залежить від столичних та обласних чиновників, то свобода дій демократично обраних мерів міст — безпосередньо від довжини повідка, на якому їх тримають обласні губернатори та столичні чиновники. А це вже набуває не фінансового, а політичного забарвлення.

Проблеми організації бюджетної системи

Якщо на рівні центрального уряду побутує думка, що всіма фінансами, в тому числі місцевими, можна ефективно управляти з центру за командно-адміністративними методами, то місцеві ради перебувають в полоні ілюзій щодо формування бюджетів «знизу». Примарність цієї ідеї полягає в тому, що ніде в світі бюджети не формуються за принципом: місто залишає собі кошти в межах потреб, а решту передає в центр. Найкраща формула організації публічних фінансів — формування бюджетів «збоку», коли кожен рівень влади — держави чи самоврядування — має незалежні джерела доходів, які відповідають закріпленим за ними функціям. Оскільки власних ресурсів самоврядуванню здебільшого не вистачає, держава їх дотує.

Лукавість українського варіанта організації місцевих фінансів полягає в тому, що держава дотує не власні повноваження самоврядування, а оплачує (чи не оплачує) через систему перерозподілу державні повноваження, які делеговані до виконання місцевим органом влади. Так, освіта та охорона здоров'я є делегованими державними повноваженнями, що в бюджетах міст України становлять більш як 60% від усіх видатків. Власними повноваженнями самоврядування є підтримання комунального господарства — ремонт та утримання споруд комунальної власності, доріг, благоустрій території і т. д., які в бюджетах міст та районів не перевищують 20%. Зарплата вчителів фінансується з державного бюджету, оскільки саме держава відповідає за якість підготовки національних кадрів. Тому не слід сприймати однозначно заяви про те, що в нас, як і в інших цивілізованих державах, частка місцевих бюджетів приблизно однакова — 25—30%. Насправді частка видатків на виконання суто самоврядних функцій не перевищує 8%.

Уже давно ведуться розмови про формування місцевих бюджетів за нормативами забезпеченості на душу населення. Однак реально справи не просуваються — Міністерство фінансів зайняте повсякденним пошуком коштів для гасіння соціальних пожеж, пов'язаних з дефіцитом бюджету. Розрахунки даних нормативів ускладнюються тим, що для їх вироблення потрібно проаналізувати статистичні дані за кілька останніх років щонайменше півтисячі міст обласного значення та районів, не кажучи вже про те, що більш як двадцять тисяч сіл, селищ та містечок теж мають свої бюджети.

Однак хоча ідея врегулювання міжбюджетних відносин не викликає особливого ентузіазму у багатьох столичних та обласних чиновників, потреба в цьому викликала до життя появу законопроекту, винесеного до Верховної Ради депутатами Євгеном Жовтяком та Романом Безсмертним весною поточного року. Автори не мають принципових заперечень проти того, щоб документ, яким буде визначено побудову бюджетної системи, носив назву Бюджетного кодексу (як відомо, такий законопроект подано групою депутатів, у т. ч. головою бюджетного комітету Ю. Тимошенко).

Принциповою є позиція авторів щодо того, що бюджетна система України має бути побудована із втіленням перелічених нижче ідей.

Основні ідеї побудови бюджетної системи

Проект закону України «Про бюджетну систему та бюджетний устрій» має на меті розв'язати такі проблеми, характерні для побудови фінансової системи:

— автономність бюджетів, критерієм чого є можливість затвердження державного та місцевих бюджетів незалежно один від одного;

— солідарність держави та самоврядування: доходи місцевих бюджетів залежать від макроекономічної ситуації;

— уникнення податкової конкуренції: джерела доходів усіх рівнів мають бути максимально рознесені;

— політична відповідальність держави та самоврядування: джерела доходів та напрями видатків розділені відповідно до функцій державних та самоврядування, державні органи відповідальні за податковий тиск по своїй групі податків, самоврядування — по своїй;

— прогнозованість бюджету; основні джерела та обсяги доходів прогнозовані принаймні на період каденції парламенту;

— відсутність суб'єктивного підходу під час формування бюджету: правила гри мусять бути визначені тільки законом і для всіх її учасників;

— гармонійність розвитку території: не має бути різких перепадів між містами у доходах і видатках;

— врахування специфіки різних міст;

— простота управління процесом підготовки та виконання бюджету: потоки інформації мають доходити до безпосередніх виконавців без проміжних структур, які схильні їх спотворювати;

— мінімізація зловживань: контроль за діями посадових осіб повинен здійснюватися на різних рівнях та різними органами;

— точність прогнозів надходжень: усі учасники бюджетного процесу мають бути зацікавлені в об'єктивних показниках;

— забезпечення соціальної політики держави: повинні бути визначені обов'язкові видатки, що визначають соціальну направленість політики держави;

— достатній маневр самоврядування: вимоги щодо видатків та доходів мають забезпечувати самоврядуванню достатній маневр для того, щоб реалізувати певну політику місцевої влади;

— відповідальність за дії та бездіяльність: функції всіх учасників бюджетного процесу слід окреслити максимально ретельно, щоб визначити відповідальність кожного за дії чи бездіяльність;

— багатоваріантність дій: на всі можливі зміни макроекономічної ситуації мусять бути передбачені відповідні заходи, щоб уникнути суб'єктивних підходів та непродуманих рішень.

Для того, щоб розв'язати болючу проблему міжбюджетних взаємовідносин, потрібно чітко з'ясувати природу всіх програм, які здійснюються на території. Вони поділяються на такі групи:

— державні — їх виконання не можна довірити органам самоврядування;

— делеговані — державні по своїй природі, вони більш ефективно реалізуються органами самоврядування.

Якщо фінансування державних компетенцій та власних функцій самоврядування можна врегулювати відносно просто, то для делегованих повноважень потрібно застосовувати нестандартні підходи, оскільки аналогів у світі небагато.

Пропонується така схема

На макроекономічному рівні фіксується обсяг тих ресурсів, які резервуються на весь період каденції парламенту. Статистичний аналіз показує, що реально цей обсяг оцінюється в розмірі податку на доходи громадян та приблизно 60 % ПДВ. Ще 20 % ПДВ потрібно резервувати на фінансування обласних видатків — програм, спільних для районів та міст обласного значення. Виходячи з даних макроекономічних показників, можна розрахувати нормативи соціальної забезпеченості на душу населення по основних групах видатків: соціальний захист та соціальне забезпечення, освіта, культура, охорона здоров'я, молодіжні програми та спорт. Реальні потреби в тих чи інших видах видатків регулюються ваговими коефіцієнтами. Так, наприклад, якщо середні видатки на освіту для міст становлять приблизно 50 грн. на душу населення, то в сільських районах — це 60—90 грн. На охорону здоров'я, навпаки, в містах витрачається більше, ніж в сільській місцевості.

Після того, як Верховна Рада проголосує за ці нормативи під час затвердження державного бюджету, кожна територіальна громада може сформувати бюджет делегованих повноважень. Частина його фінансується за рахунок закріплення загальнонаціональних податків та зборів, решта — за рахунок загальнонаціонального фонду дотацій вирівнювання. Основою закріплення видів податків пропонується встановити прибутковий податок на громадян, джерелом фонду дотацій вирівнювання є частина ПДВ — найбільш стабільного виду надходжень. Віднявши від прорахованого за нормативами соціальної забезпеченості бюджету той обсяг, який фінансується за рахунок фіксованих податків, кожна територіальна громада отримує належну їй суму дотацій.

Фінансування обласного бюджету теж пропонується за рахунок окремо створеного загального фонду дотацій для обласних бюджетів, який розподіляється пропорційно до кількості населення областей. Оскільки згідно з Конституцією області є виразниками винятково інтересів міст обласного значення і районів і тому не можуть формувати власну політику, жодних закріплених податків за областями не передбачено, як і власних місцевих податків та зборів.

Така схема істотно зменшує вплив суб'єктивних оцінок під час формування місцевих бюджетів і практично повністю усуває участь обласних рад від розподілу фінансових ресурсів для міст та районів.

Верховна Рада може приймати бюджет по частинах — спочатку зафіксувавши нормативи соціальної забезпеченості на душу населення і у такий спосіб визначивши частку пирога, який

(Закінчення на 12-й стор.).

Бюджетна реформа є болючим, однак невідворотним процесом

Читацький мікрофон

Уявним не наситишся

Шановні депутати! Поясніть, будь ласка, навіщо ви творите комедію з підвищенням зарплати, якщо людям вона не видана ще за минулий рік? Приміром, я не отримав її за шість місяців. Хіба я багатший стану від того, що вона збільшиться на папері? Ви краще подбайте про те, щоб нам повернули борги.

З повагою
С. МИХНЕНКО.
Медведеве.
Крим.

Знизу видно все, ви знайте

Робота попереднього парламенту часто-густо скидається на правову халтуру, кінцевим результатом якої виявилися сирі закони, що тепер доповнюються, поправляються. Та й серед нинішніх депутатів декотрі тільки створюють видимість кипучої і плідної діяльності. Середній коефіцієнт корисної дії таких депутатів дуже близький до нульового.

Юлія ПИЛИПЧУК.
Кіровоград.

Закон примусить працювати

Чому ви, народні обранці, не приймете закону про відкликання депутатів, котрі не виправдовують довір'я? Нам такі депутати не потрібні. Якщо приймете такий закон, то він примусить усіх депутатів працювати продуктивно.

Любов ЛАГОДА.
Баштанка
Миколаївської області.

Демагогією справі не зарадиш

Ваші, депутати, виступи докорінно відрізняються від передвиборних програм. Ви забули свої обіцянки, висунувши на передній план партійні інтереси. Хіба можна демагогією вивести державу з економічної скрути?

Р. ЧЕРНИШ.
Луганськ.

Ви не співчувайте, а робіть щось!

Як ви розумієте народ і як ви йому співчуваєте, як гарно говорите про його нужденне життя і складно пишете! Але ніхто з вас не каже, що потрібно робити, щоб ситуація змінилася на краще. Кого з урядовців покарано за зловживання, чому не викорінюєте це лихо? Ви поділилися на червоних і білих, на лівих і правих, і змагаєтеся в пустослів'ї.

П. ІВАНЧЕНКО.
Хмельницький.

Чию державу будуєте, обранці народу?

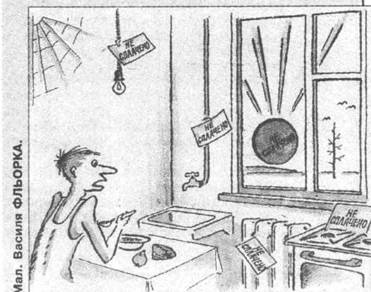
Чому в українському парламенті такий безлад: одні депутати відверто заявляють, що борються за відновлення Союзу, інші демонстративно розмовляють іноземною мовою, зневажаючи українську. Послухаєш іноді сесію і таке враження, що все це відбувається не в Україні, а в чужій державі.

А. КЛИМЕНКО.
Конотоп
Сумської області.

Обіцяли багато, а що зробили?

Звертаюся до всіх і до кожного зокрема: не займайтеся політичними чварами. Кожний з вас нехай запитає у себе: що зробив для народу і держави за минулий після виборів час? Що конкретно запропонував для виведення України з кризи? Бо перед виборами обіцяли багато...

П. ТКАЧ.
Олександрія
Кіровоградської області.

Мал. Василя ФЛЬОРКА.

Складові бюджетної системи

(Початок на 11-й стор.).

виділяється з Державного бюджету для фінансування делегованих повноважень, а потім зайнятися перерозподілом коштів між центральними органами влади. У такий спосіб всі бюджети в Україні можуть бути прийняті одночасно і навіть вчасно.

Відомою є приказка, що чорт ховається в деталях. Саме тому їх було максимально враховано в законопроекті. Так, місцевим радам дозволяється в певних межах регулювати перерозподіл між різними статтями видатків в межах бюджету делегованих повноважень. Відмодельовано взаємовідносини між органами самоврядування та казначейством, яке має забезпечувати трансферти дотацій вирівнювання. Встановлено систему контролю за достовірністю прогнозних показників, що готують фінансові органи самоврядування. Як і відповідальність держави за забезпечення компенсацій по пільгах та субсидіях, гарантованих нею.

Вперше визначено джерела фінансування бюджету розвитку, відрегульовано умови отримання позик органами самоврядування, порядок секвестрації бюджетів. Визначено перелік обов'язкових повноважень самоврядування, і делегованих, і власних, встановлено виключний список заборонених видатків, які не можуть бути профінансовані за рахунок місцевих бюджетів. З іншого боку, самоврядування має право на фінансування низки програм, що не відносяться ні до обов'язкових, ні до заборонених. Це, наприклад, додаткові видатки на соціальну сферу та соціальний захист, утримання муніципальних служб охорони порядку (не плутати з МВС) тощо.

Законопроектом чітко визначено поняття міста обласного значення як територіальної громади, якій держава довіряє виконання всіх делегованих повноважень. Інші містечка та села можуть мати в своєму бюджеті видатки на делеговані повноваження, наприклад, освіту, але, якщо рівень забезпечення цих послуг не відповідає встановленим державним стандартам, ці повноваження необхідно передати районним радам. Реально розрахунки нормативів соціальної забезпеченості мають проводитися якраз на рівні міст обласного значення та районів.

Для того, щоб підвищити відповідальність місцевих органів влади за передбачений їхнім статусом належний рівень послуг по власних повноваженнях — забезпечення комунальними послугами, благоустрій території, ремонт та утримання доріг тощо, законопроектом передбачені відповідні нормативи бюджетної забезпеченості на душу населення і по власних повноваженнях. Вимога забезпечення належного рівня цих послуг дозволить самоврядуванню об'єднувати кошти, ефективно їх витрачати та нести відповідальність за встановлення та хороше адміністрування місцевих податків та зборів.

Порядок введення закону в дію

Звичайно, сподіватися на прийняття закону для бюджету 1999 року передчасно. Однак деякі його елементи можливо і потрібно застосувати вже для наступного бюджетного року. Насамперед, потрібно однозначно виділити державні функції і вивести їх зі складу місцевих, особливо, обласних бюджетів. Подруге, слід нормалізувати структуру обласних бюджетів — вивести з їх складу видатки, не характерні для спільних повноважень районів та міст обласного значення. Насамперед це фінансування комунальної сфери. Критерій тут має бути один — чи потрібно управління тим чи іншим комунальним підприємством чи об'єктом органом, який повинен бути спільним для міст та районів, чи він може ефективно керуватись органом територіальної громади. Таким чином, обсяг обласних бюджетів не перебільшуватиме 20 % зведених обласних бюджетів. Можливо, і потрібно відрегулювати порядок перерозподілу фінансів між містами та районами, який нині здійснюється обласними радами далеко не на об'єктивній основі. Якщо сумарні видатки на душу населення на соціальну сферу — освіта, охорона здоров'я, культура, молодіжні програми і спорт — приблизно однакові, то соціальний захист у містах потребує чи не втричі більших видатків, ніж у районах. Це й зрозуміло: житлові субсидії отримують городяни, та й комунальними послугами сільські жителі не обтяжені. Зрештою, соціальний захист взагалі пропонується фінансувати з державного бюджету, тоді не буде спокуси створювати прихований дефіцит державного бюджету.

Однозначно потрібно вивести з будь-яких розрахунків додаткове навантаження на платників податків, яким є місцеві податки та збори, плату за землю в тому числі, а також кошти, отримані від приватизації. Останні є природною базою для формування бюджету розвитку. Якщо міста повірять у щирість нововведень держави, то можна вже в 1999 році очікувати різке збільшення надходжень від місцевих податків та зборів, оскільки самоврядування буде кровно зацікавлене в цьому.

Якщо для бюджету-2000 введення розрахункових нормативів можливе для міст обласного значення та зведених районних бюджетів, то вийти на показники для містечок, сіл і селищ слід після детального аналізу статистичних даних бюджетів всіх рівнів, що можливе, найшвидше, ще через рік.

Таким чином, бюджетна реформа є болючим, однак невідворотним процесом. І дай, Боже, нам розуму та політичної волі вийти нарешті з Країни кривих дзеркал.

Євген ЖОВТЯК,
народний депутат України.
Юрій ГАНУЩАК,
магістр державного управління.

Кандидата називати зарано,
але курс на об'єднання вже визначено

Остаточне рішення РХП ухвалить наприкінці січня — на початку лютого

Актуальне інтерв'ю

Як уже повідомлялося, відбулося розширене засідання ради Республіканської Християнської партії, в якому, крім майже сотні керівників обласних та районних організацій РХП, узяли участь також голови Руху, Народно-демократичної партії, Християнського Народного Союзу та Української селянсько-демократичної партії.

Наш кореспондент зустрівся з організатором цієї наради, головою РХП Миколою Поровським і попросив більш докладно розповісти про результати та прийняті рішення, про можливість об'єднання правоцентристських сил.

— Однією з форм такого об'єднання споріднених політичних сил могло б стати формування єдиного національно-демократичного або, можливо, ширшого — правоцентристського блоку партій для висування й підтримки єдиного кандидата в Президенти з наступним перетворенням блоку або кількох партій-учасниць на єдину партію. Під час обговорення можливих кандидатів, близьких за світоглядом до учасників зборів, називалися, зокрема, Віктор Ющенко, Леонід Кучма, Геннадій Удовенко, Юрій Костенко. Однак лідери партій та члени ради РХП дійшли згоди, що кандидатуру людини, що її висуватимуть на високу посаду в державі від національно-патріотичних сил, називати занадто рано. Позиція Республіканської Християнської партії у цьому питанні така: спершу треба сформувати передвиборний блок із тих партій, які візьмуть курс на об'єднання, потім узгодити між собою кандидата в Президенти, а затим не виключено, що розшириться коло партій, яких влаштовуватиме висунута кандидатура, і вони погодяться увійти до блоку і без наступного об'єднання в єдину партію.

Під час обговорення засад формування керівництва блоку висловлювалися міркування, що можливо або коаліційне керівництво, або функціонально-зрівноважений принцип керівництва — лідер блоку, голова блоку та координатор чи секретар блоку.

Сьогодні в Україні, по суті, є чотири ідеологічні напрями, лідери яких можуть вийти на старт президентських перегонів. Ліве (прокомуністичне), лівоцентристське (точніше, соціал-демократичне), один із лідерів якого прагне створити собі імідж «сильної руки» (до речі, учасники його команди вже ведуть переговори в Росії з головою Союзу промисловців Аркадієм Вольським), далі — блок сил влади, тобто тих партій, які підтримують нинішнього главу держави та уряд, і четвертий напрям — національно-демократичний.

Лідери Християнського Народного Союзу посіли на засіданні дещо відсторонену позицію, заявивши голові Руху В. Чорноволу, що коли до цього блоку входитиме ХДПУ (як про це продекларовано в Заяві НРУ), то ХНС ні за що не входитиме до блоку. Позиція УСДП була суто селянська — щось на кшталт того, що: «моя хата скраю» і щодо кандидата в Президенти «нічого не знаю».

На здивування присутніх, позиція представника НДП народного депутата Безпалого щодо кандидата в Президенти від їхньої партії не була однозначна.

Лідер Руху В. Чорновіл різко негативно висловився про ідею та про ініціатора створення об'єднаної української партії, заявивши, що без Руху та національно-демократичних партій, що вже існують, — це створення ще однієї партійки з тим самим електоратом.

Щодо Республіканської Християнської партії, то, як підкреслив Микола Поровський, програма-максимум — підтримати того кандидата, який матиме ідеологічно близьку програму і реальні шанси перемогти на виборах. Але якщо програма-максимум не вдасться, то кандидат від національно-демократичних сил повинен очолити об'єднану партію. Остаточне рішення щодо кандидата в президенти РХП ухвалить наприкінці січня — на початку лютого.

Рада РХП визначила, що для виходу з кризи, що її переживає Україна, треба популяризувати й здійснювати ідею консолідації українського народу на підставі незатребуваної української національної ідеї. Необхідно також внести зміни в законодавство й проводити вибори Президента за партійною системою. Слід розширити коло партій, які підписали «Меморандум політичних партій щодо ситуації в Україні», й здійснити насправді його принципи.

Є чотири ідеологічні напрями

Інформація про емісію акцій нової номінальної вартості ВАТ «Калинівська автобаза» у зв'язку з індексацією основних фондів

1. Загальна характеристика емітента.

1.1. Найменування емітента: повне – Відкрите акціонерне товариство «Калинівська автобаза»; скорочене — ВАТ «Калинівська автобаза». Код ЄДРПОУ –01235988, розрахунковий рахунок 26009301610636 в Калинінському відділенні АК ПІБ м. Донецька, МФО 334453.

1.2. Місцезнаходження товариства: 340023, Україна, м. Донецьк, вул. Автотранспортників, 4, тел./факс: (0622) 95-02-91, 95-04-91, 95-03-80.

1.3. Дата реєстрації: ВАТ «Калинівська автобаза» зареєстроване розпорядженням виконавчого комітету Калининської ради народних депутатів м. Донецька від 19 грудня 1995 р.

1.4. Розмір статутного фонду товариства становить 10 876,00 грн. (десять тисяч вісімсот сімдесят шість гривень), розбитий на 43 504 акції номінальною вартістю 0,25 грн. (25 копійок).

Статутний фонд на момент прийняття рішення про його збільшення у зв'язку з індексацією основних фондів сплачений повністю.

2. Дані про емісію

2.1. Рішення про збільшення статутного фонду на суму індексації основних фондів шляхом збільшення номінальної вартості акцій прийняте на загальних зборах акціонерів 19 квітня 1997 р. (Протокол № 3 від 19.04.97 р.).

2.2. Загальна сума емісії становить 378 484,80 (Триста сімдесят вісім тисяч чотириста вісімдесят чотири гривні 80 копійок). Акції випускаються прості іменні номінальною вартістю 8,70 грн. (вісім гривень 70 копійок) в кількості 43 504, єдиною серією А, з номерами з 00 001 по 43 504 (включно).

Форма випуску документарна (акціонерам видається сертифікат акцій).

Привілейовані акції та акції на пред'явника не випускаються.

2.3. Акціонери товариства мають право:
– брати участь в управлінні товариством (одна акція – один голос);
– отримувати частину прибутку у вигляді дивідендів;
– отримувати інформацію про діяльність товариства;
– отримувати частину майна товариства у разі його ліквідації пропорційно кількості належних їм акцій;
– розпоряджатися акціями товариства будь-яким чином без обмежень, зокрема продавати чи іншим способом відчужувати їх на користь інших юридичних та фізичних осіб, якщо інше не встановлено чинним законодавством України;
– на першочергове придбання акцій.

2.4. Акції попереднього випуску обмінюються на акції нової номінальної вартості відповідно до кількості акцій, якими володіє акціонер на дату початку обміну. Передплата акцій та їх оплата не здійснюються. Починаючи з 20 жовтня 1998 р., товариство буде видавати кожному акціонеру письмове зобов'язання про обмін акцій без обмеження терміну за адресою: м. Донецьк, вул. Автотранспортників, 4. Сертифікати акцій нового випуску видаються акціонерам не пізніше, ніж через шість місяців після реєстрації випуску акцій в Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку за адресою: м. Донецьк, вул. Автотранспортників, 4. Термін обміну не обмежений.

Керівник ВАТ «Калинівська автобаза» В. Н. МАКСИМОВ;
Голова правління ВАТ «Калинівська автобаза» І. Н. ШКІРЯ;
Директор АФ «Контроль-Аудит» А. В. ВИХОДЦЕВ.

Правление ЗАО «Магазин 130»

(г. Николаев) доводит до сведения акционеров, что 19.01.1999 года в 10.00 по адресу: г. Николаев, ул. Шевченко, 64а состоится собрание акционеров ЗАО «Магазин 130».

Повестка дня:

1. Изменение состава акционеров.
2. Изменение названия общества.
3. Внесение изменений и дополнений в учредительные документы.
4. Текущие вопросы.

Український центр післяприватизаційної підтримки підприємств повідомляє про ліквідацію (закриття) своїх філій:

Луганської — юридична адреса: 348002, м. Луганськ, вул. Жовтнева, 4.

Сумської — юридична адреса: 244000, м. Суми, вул. Червоногвардійська, 13;

Угоди, укладені після цієї публікації від імені зазначених філій, і не погоджені з УЦППП, є недійсними.

Претензії до філій приймаються протягом двох місяців з дня цієї публікації.

До уваги акціонерів ЗАО «Спецінжналадка»!

15 січня 1999 року о 14.00 відбудуться загальні збори акціонерів ЗАО «Спецінжналадка» за адресою: м. Харків, вул. Гв. Широнінців, 50/1.

Початок реєстрації о 12.00.

Представникам акціонерів мати доручення на право голосування на зборах.

Порядок денний:

1. Звіт голови правління про господарську діяльність за 1998 рік.
2. Доповідь ревізійної комісії.
3. Затвердження статуту зі змінами згідно з чинним законодавством.
4. Різне.

Правління ЗАО «Спецінжналадка».

У номер

✔ Сімферополь

Захисники просять захисту

Кримська колегія адвокатів стурбована «ненормальним становищем з дотриманням законодавства в цілому і, зокрема, до адвокатів». Особливо тих, котрі ведуть так звані резонансні справи.

На прес-конференції було розповсюджено Звернення до ЗМІ, в якому йдеться про те, що в автономії на зміну кримінальному безмежжю прийшла правова сваволя. На думку адвокатів, нині закон виправдовує будь-які дії правових органів, навіть незаконні. Спроби адвокатів вплинути на ситуацію брутально припиняються слідством. Деякі з них вимушені працювати в умовах тиску, залякування, шантажу, погроз. Крім того, почастішали випадки неправомірних дій проти адвокатів, недопустимих, грубих посягань з боку правоохоронних органів на основні принципи адвокатської професії.

Одразу після поширення цього звернення ГУ МВСУ в Криму має намір звернутися у кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, прокуратуру АРК, до суду з позовом про захист честі й гідності.

✔ Луцьк

У надрах Волині шукатимуть бурштин

Багато років тому відомий вчений Павло Тутковський у праці «Янтар у Волинській губернії» дав рекомендації щодо пошуків бурштину на Волині. Геологічні розвідки, що проводилися в наші дні, дають підстави казати про промислові родовища бурштину в надрах області.

Нові геологорозвідувальні роботи заплановано на 1999—2000 роки. А здійснюватимуть їх працівники Рівненської комплексної геологорозвідувальної партії.

✔ Одеса

Дешевше, ніж на Привозі

Згідно з розпорядженням Одеського міського голови Руслана Боделана розпочато відродження магазинів з обслуговування ветеранів війни у кожному районі облцентру. Затверджено обов'язковий для таких торгових закладів мінімум продовольчих товарів. Ціни на них мають бути, щонайменше, на 15 відсотків нижчими від середньостатистичних. А щоб власники магазинів не зазнали збитків, встановлено пільги. Зокрема, їх звільнено від плати за оренду приміщень. Здешевленню продуктів харчування для ветеранів сприятиме й те, що постачатимуть їх у такі магазини безпосередньо виробники.

✔ Дніпропетровськ

Хворих оперуватимуть без скальпеля

У дніпропетровській клінічній лікарні ім. Мечникова відкрито центр ендоваскулярної хірургії, себто внутрішньосудинного оперування хворих без наркозу і навіть застосування скальпеля. Перші показові операції блискуче провів дніпропетровський нейрохірург Віктор Щеглов за участю німецького професора Гюнтера Лускі. За словами головного лікаря Володимира Павлова, віднині безкровні операції судин робитимуть безкоштовно всім хворим.

✔ Івано-Франківськ

З ювілеєм!

Коломийському театру (Івано-Франківська обл.), одному з найдавніших театральних колективів України, виповнилося 150 років. Їх дата нерозривно пов'язана з іменем відомого українського просвітителя, священика, драматурга і композитора Івана Озаркевича.

Меморіальна дошка засновникові театру Івану Озаркевичу.

Фото Бориса ДЕМБИЦЬКОГО (ДІНАУ).

Без мрії про «ідеальні» сутінки

Нас заздалегідь готують до можливих, найчастіше сумних, варіантів пенсійного існування. Наших попередників готували до кращого...

Життєвий вечір героїнь невеселої оповіді — типовий для теперішньої дійсності. Довгі десятиліття ці жінки мешкають в одному з добротних відомчих будинків у центрі столиці, де нині в'ють свої гнізда «нові українці». Олена Іванівна Петрук і дочка її Тетяна після загибелі на фронті годувальника сім'ї свій довгий шлях ішли разом. Ані одна, ані друга заміж не виходили. Обидві захистили кандидатські. Окрім улюбленої науки, в їхньому наповненому житті було багато подорожей, книжок та мистецтва. Тетяна опановувала французьку, німецьку, технічну англійську. І ще нині тікає від реальності, заглиблючись у переклади байок Лафонтена — всупереч своїй інвалідності. Однак усе по порядку.

Чимало води спливло від тієї, по-своєму щасливої, доби, коли мати і донька відчували свою потрібність, суспільну значущість.

Років із десять тому Тетяна пішла у магазин. Звідкілясь налетіла зграя підлітків і чимось важким перебила жінці ноги. Було кілька складних операцій: кістки не зросталися так, як треба. Внаслідок фізичних та душевних страждань Тетянин розум помутився. Стали прогресувати психічні розлади. Тетяна отримала другу групу інвалідності.

Відтоді для Олени Іванівни немає нічого важливішого, аніж прожити якнайдовше. Про те, що буде, коли безпорадна, наївна Тетяна залишиться сама на цьому світі, старенька думати боїться. А жити стає дедалі складніше. До того ж хвороб у матері — ціле гроно (як сама каже, «згідно з паспортом»). Днями Олена Іванівна відсвяткувала 85-річчя.

На такій поважній віковій вершині за свої багаторічні труди вона має 96 пенсійних гривень (як учасник війни, вдова загиблого, за стаж і вік). 59-річна дочка отримує 84 гривні (в тому числі 68 інвалідних плюс як дитина загиблого). 31 грн. із скромного бюджету іде на оплату квартири. До невеликої суми, яка залишається на проживання, столичні ціни надто жорстокі.

«Ми ніколи з Танею не розкошували, а тепер взагалі затягнули паски, — розповідає Олена Іванівна, — коли дочка спокушається цукерками, стосунки між нами надовго псуються. З одягу давно нічого не купуємо. Щоправда, нещодавно Таня придбала пантофлі... Одного разу з районної соцдопомоги принесли по парі черевиків. І пайок — борошно, цукор, гречку, банку зеленого горошку». Свій бюджет жінки розподіляють по копійках. Отримавши пенсію, відразу закуповують трохи сала, ошийок, олію. Якщо дозволять собі кіло твердого сиру на місяць, мусять іще жорсткіше обчислювати витрати. Восени запасають картоплю і квасолю.

Ось на таку арифметику пенсіонери (і не дай Бог самотні, і не дай Бог до того ж — інваліди), які свого часу піднімали вітчизняну науку, витрачають похилі роки. «Ідеальна» старість — туристичні мандри з фотоапаратом — нашим дідусям та бабусям поки що не загрожує.

До слова, не так давно Олену Іванівну запросили на ювілей рідного наукового закладу. Її попросили сказати щось таке піднесено-святкове. Підіймаючи символічний келих за здоров'я своєї зубожілої галузі, жінка призначала зустріч на майбутньому ювілеї інституту — ще через років 50. Коли держава, мабуть, віднайде в собі порядність, а разом з нею і гроші, щоб не знущатися зі своїх заслужених, вірнопідданих громадян.

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

Боротьба не на життя, а на смерть!

Іра навчалася у звичайній загальноосвітній школі. Росла у звичайній середньостатистичній сім'ї. З певною часткою цинічної байдужості ставилася до навчання. Любила дивитися телевізор і читати Достоєвського... Одне слово, «героєм нашого часу» Іра точно не була, найпевніше дівчину можна назвати типовим його представником, якби не наркотики...

У старших класах Іра «сіла на голку». Точніше, її посадили старші товариші. А їй було все одно... Добре було під кайфом. Та й кому вона потрібна, крім них? Батьки зайняті зароблянням грошей. Школа захоплена вихованням «національно свідомих громадян». А вулиця бере під своє покровительство не потрібних ні родині, ні школі дітей.

Іра місяцями не з'являлася в школі. Оточуючі розцінювали таку поведінку учениці 9-го класу як елементарний «облом». Мовляв, не хоче дитина вчитися, то що вдієш? Апатію доньки до всього, зелений колір обличчя, кола під очима, часту зміну настроїв і, нарешті, поколоті руки тато з мамою не помічали або не хотіли помічати. Все відкрилося несподівано. З дому почали зникати книжки, золоті прикраси, речі. Слідом за ними зникала на кілька днів і сама Іра... «Що ж, вік такий. Гуляє дівчина», — думали батьки. А дівчина ввійшла в «систему»...

Повернувшись після чергового загулу змучена, брудна, пригнічена, Іра оголосила «предкам», що вона наркоманка і заборгувала «штуку» баксів. У мами почалася істерика, що переходила у стогін з виламуванням рук і вириванням волосся. Трохи заспокоївшись, батьки прочитали дитині лекцію про шкідливість наркотиків, позичили у знайомих грошей й віддали борг «за кайф» дочки.

Почалася активна виховна робота всіх родичів і знайомих з юною наркоманкою. Іра усвідомила й вирішила кинути. Та зістрибнути «з голки» й піти від «друзів» було не просто. Іру спостигли «ломки»: і фізичні, й моральні, й матеріальні. Щоб з ними боротися, потрібні були гроші. Знову на

допомогу дівчині поспішили «друзі». Вони дали Ірі на реалізацію досить велику партію героїну. Відсоток з продажу наркотика обіцяв благополучне існування протягом тривалого часу. Все закрутилося по-новому. Та одного чудового ранку дівчину охопила депресія, і вона... розвіяла по вітру товар. А таке не прощають.

З того фатального моменту життя Ірини почало нагадувати американський бойовик з погонями та переслідуваннями. Дівчина втекла. Пішла з дому, переховувалася у друзів, знайомих і незнайомих. Захворіла. Довелося здавати аналізи в поліклініці. Отримавши на руки аналіз крові, не відразу зрозуміла, що там написано. ВІЛ-інфікована! Тієї миті дуже захотілося жити...

Вона не плакала, не здіймала істерики, не намагалася покінчити життя самогубством. Вона весь час думала, чому це сталося саме з нею? Згодом їй грунтовно все пояснили «знайомі по нещастю»: мовляв, від голки не сховаєшся... Є припущення, що тебе спеціально заразили СНІДом, щоб не випустити з «кола». Ти пов'язана й приречена.

Як із цим жити й боротися, Іра поки що не знає. Але вона тепер точно знає, що головне — не здаватися. Триває нещадна боротьба, переможець якої у нагороду отримає життя...

Ольга ВІТЕР.

Сонце, море і... паличка Коха

Медицина

УСІ МРІЇ про статус Криму як міжнародного курорту можуть розбитися вщент, якщо тут поширюватиметься епідемія туберкульозу.

У Сімферопольському протитуберкульозному диспансері закрили єдине на півострові легенево-хірургічне відділення. Донедавна в цій клініці оперували до 200 хворих на рік, і взимку, і влітку всі 100 ліжок були заповнені. Сьогодні «лежачих» хворих розпустили в так звані «домашні стаціонари», відмінили операції. В лікарні чергують три медики, решта давно перебуває у вимушених відпустках. Операційний блок «під замком», хворих нічим лікувати. І це в той час, коли в Криму на обліку перебувають 27 тисяч «туберкульозників» з відкритою формою хвороби. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, один з них може заразити до 30 чоловік.

Якщо фінансування протитуберкульозної служби, якою колись так пишалися мешканці півострова, не відновлять, епідемія завдасть величезних людських втрат і фінансових збитків.

В Україні від цієї хвороби протягом року помирають майже 9 тисяч чоловік, у Криму — більш як 300. Від останнього спалаху туберкульозу на півострові найбільше постраждали діти.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Борони вас Боже, соколята! І держава теж

За останні кілька років тиха Сумщина перетворилася на щось бурхливе і загрозливе.

Сумна арифметика Сум

З початку нинішнього року в області скоєно майже 10(!) тисяч злочинів. Частину їх, звісно, можна списати на прикордонний статус регіону. Але лише частину, бо головні причини загострення криміногенної обстановки — масове безробіття, зубожіння населення.

Злочинність зростає в області на очах, а розгрібати кримінальний смітник удень і вночі доводиться працівникам правоохоронних органів. І — треба віддати їм належне — виконують вони свою важку і небезпечну роботу на совість. Причому, зважте, сумська міліція, (власне, не тільки сумська) нині тримається майже на одному ентузіазмі, оскільки, буває, місяцями сидить без зарплати.

Не жирують і співробітники обласного управління з боротьби з організованою злочинністю УМВС у Сумській області. І все-таки...

За десять місяців у злочинців вилучено 18 стволів, 12 кілограмів вибухівки, понад тисячу набоїв, крім того, в бюджет держави повернуто кількасот тисяч гривень. Та це, так би мовити, квіточки. За цей самий час співробітники управління попередили багато злочинів, де передбачалися і вбивства, розкрили близько трьохсот, з них 119 тяжких і резонансних, знешкодили близько шести десятків злочинних груп, серед яких півтора десятка організованих.

Чимало найскладніших і найнебезпечніших операцій провели бійці спецпідрозділу «Сокіл», що входить до складу управління. Колеги називають їх соколятами, а злочинці бояться цих хлопців, як дідько ладану. Від стрімких і разючих нальотів соколят уже перепало і рекетирам, і кілерам.

Серед білого дня у центрі міста

...У злочинної групи Андрія К., яка «спеціалізувалася» на відстрілі солідних бізнесменів і підприємців, замовників і замовлень, як то кажуть, вистачало. І вона «працювала» в поті чола. За два роки кілери здійснили близько десяти резонансних убивств. Кривавий слід простягнувся за ними з півдня до півночі України. Крим, Київ, Суми — далеко не повний перелік адрес кривавих «автографів» четвірки професіоналів на чолі з колишнім офіцером військового спецпідрозділу з афганським «досвідом» за плечима. Саме цей досвід і допомагав їм до часу замітати сліди злодіянь. Однак скільки вірьовку не плети, а кінець їй буде.

Відчувши, що працівники Сумського УБОЗу вийшли на їхній слід, гнані страхом кілери заметушилися і почали допускати помилку за помилкою. Як результат, двоє — один за одним — гинуть в автомобільних катастрофах. Невдовзі (недарма кажуть — Бог шельму мітить) тією самою дорогою відправляється й третій. Отже, лишився один — найжорстокіший, це він у більшості випадків вкорочував життя жертвам.

Як відомо, загнаний у глухий кут поранений звір —утричі небезпечніший. Однак опергрупа провела операцію — хоч і на межі побоїща, але мужньо і майстерно. Кілер навіть очима не встиг кліпнути, як на його зап'ястях замкнулися «браслети». Подробиць не подаємо, щоб ними не скористалися інші злочинці. Скажемо тільки, що брали убивцю серед білого дня у центрі стотисячного міста. Уявіть, скільки могло бути невинних жертв, коли хлопці хоча б на йоту схибили і дозволили професійному вбивці скористатися зброєю, з якою він ніколи не розлучався.

— А цього добра у банди вистачало, — розповідає заступник начальника управління підполковник Олександр Рубанець. — У кількох схованках ми знайшли справжнісінький арсенал: три гранатомети, три дрібнокаліберні гвинтівки з оптичним прицілом, два карабіни, три пістолети, у тому числі з лазерним прицілом, півтори тисячі набоїв, чимало вибухівки і вибухових пристроїв. Загалом дії цієї банди «потягнули» на 17 кримінальних справ.

Через деякий час так само «без шуму» була пов'язана банда Олександра В. у складі чотирьох чоловік, до речі, у тому самому місті. Група вбивала, чинила розбої, так би мовити, «по-домашньому» — лише у Сумській і Чернігівській областях, і «обскакала» своїх колег по страшному ремеслу на 14 кримінальних справ.

— Як ми зрозуміли, «Сокіл» — тільки одна, до того ж не найбільша ланка у структурі управління, виходить вона на оперативний простір з ліквідації злочинних груп і угруповань лише у завершальній фазі...

— Цьому передує копітка і виснажлива, нерідко багатомісячна чи й багаторічна робота аналітичних, оперативно-розшукових та інших підрозділів управління, — продовжує підполковник Рубанець. — Але... Хоч би яким мобільним і боєздатним був «Сокіл», у боротьбі зі злочинними угрупованнями, які, можна сказати, стали бойовими підрозділами, на одних мускулах далеко не заїдеш. Адже управління займається розслідуванням злочинів в економічній і банківській сферах, пов'язаних з корупцією, хабарництвом...

Директор «воєнки» та інші

Саме аналітики у цьому році виявили 29 фактів розкрадання державного майна, у тому числі і в особливо великих розмірах. Зараз на стадії завершення тридцятя справа...

Її «героєм» став генеральний директор одного з підприємств області, підпорядкованих військово-промисловому комплексу. Тільки-но цей добродій умостився у керівне крісло, відразу почав «діяти». Спочатку лихий попутав його на хабарах, які він здирав з приватних підприємців за оренду службових і виробничих приміщень. Причому шановний «благодійник» не гребував нічим: брав відкупного «зеленими», гривнями, промисловими і продовольчими товарами. З часом апетит зріс настільки, що директор безцеремонно почав запускати руку у заводську касу — поцупив 76 тисяч гривень. Ця фінансова пробоїна виявилася для підприємства чи не смертельною.

Нещодавно потрапили у поле зору співробітників управління і кілька злочинних груп, які тривалий час займалися розкраданням нафтопродуктів. Не цуралися «лівих» заробітків і деякі депутати місцевих рад різних рівнів...

— Ми могли б працювати значно ефективніше, якби закони України чітко регламентували діяльність спецпідрозділів по боротьбі з організованою злочинністю, — продовжував наш співрозмовник. — Законів багато, а про механізм їх реалізації Верховна Рада до цього часу по-справжньому так і не подбала...

Сигнал бойової тривоги перервав підполковника на півслові.

Коли хвилина — як година

І ось п'ятірка бійців «Сокола» на чолі з офіцером, з автоматами, у бронежилетах і в масках вирушає у невідомість.

За оперативними даними, у квартирі одного з багатоповерхових будинків густонаселеного Кіровського мікрорайону обласного центру троє сумських рекетирів утримують у заручниках російського підприємця, з якого вимагають кілька тисяч доларів відкупного. Отже, зараз лише один Бог відає, як там далі будуть розгортатися події. Рекетири, можливо, уже подумки й викуп поділили, а тут неприємний сюрприз. Може статися, оскаженіють. Тепер їм втрачати нема чого, окрім, звісно, свободи...

Кожна хвилина тривожного чекання розтягується у вічність. Збігає двадцять, сорок, п'ятдесят хвилин. Опергрупа мовчить.

Можливо, відчувши небезпеку, злочинці спробують вислизнути з пастки, прикриваючись заручником, а можливо, й підмогу викликали і будуть пробиватися з боєм.

Керівник групи вийшов на зв'язок через 65 хвилин:

— Операцію завершено. Всі винуватці переполоху лежать на підлозі рядком і сумирно чекають ескорту. Їхній недавній «підопічний» живий і здоровий. Ми всі теж. Операція пройшла без застосування зброї...

Після цих слів усі присутні в кабінеті підполковника О. Рубанця полегшено зітхнули.

Бандити стріляють прицільно

— Нині «Сокіл» задіяний щонайменше у двох-трьох операціях, — продовжує розповідь Олександр Миколайович. — Шантаж, банди, рекет і навіть тероризм. Учора, наприклад, чергова група провела 5 операцій, під час яких було затримано 11 злочинців.

— Зброю часто доводиться застосовувати?

— Останнім часом, на жаль, у кожному четвертому-п'ятому випадку.

— Чим це можна пояснити?

— Надмірним зростанням злочинності і її небувалою жорстокістю. Заради грошей бандити йдуть на все. Злочинці настільки знахабніли, що навіть захоплені зненацька, у надії уникнути справедливої розплати за скоєне, постійно хапаються за зброю. Причому на відміну від нас, як правило, стріляють на ураження.

— І... влучають?

— Хоч як прикро, але трапляється. Недавно бандитська куля ледь не обірвала життя одного з наших співробітників. Сутичка трапилася майже опівночі, з двома рекетирами (обидва були затримані на місці злочину — **Авт.**). Злочинці загрожували сумчанину П. і його сім'ї фізичною розправою в разі невиплати їм 600 гривень. Після поранення наш співробітник більш як півмісяця перебував у реанімаційному відділенні. Спасибі лікарям — врятували.

— Напевно, знадобилося й чимало дорогих медикаментів?

— Усім управлінням допомагали як могли.

— А в держави не знайшлося дві-три тисячі гривень для свого правоохоронця?

— Дозвольте не коментувати.

Ми вже прощалися з гостинними господарями, коли вдруге за півдня пролунав сигнал бойової тривоги. Зосереджені мовчазні хлопці знову поспішали на двобій зі злочинцями...

Борони вас, Боже, соколята! І держава теж...

Владислав ЖМУРКОВ, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ.

Суми.

На ярмарку борги продавали

У Козятинському районі 26 підприємств-боржників Пенсійного фонду провели ярмарок-продаж своєї продукції

Для пенсіонерів, зрозуміло, її відпускали безкоштовно. Варто було лише пред'явити крім пенсійного посвідчення так звані взаємозалікові акти, отримані у відділенні соціального захисту. Дехто жалкував, що не мав на руках такого документа. Адже ціни на товари, на диво, як кажуть, не кусалися. Наприклад, кілограм яловичини можна було купити за 2 гривні 80 копійок, капусти —20 коп., мішок цукру за 30 грн. Всього було реалізовано продукції на суму 20 тисяч гривень.

«Козятинські гроші», як пенсіонери називають поміж себе згадані взаємозалікові акти, важко торували собі шлях. Спершу їх просто не хотіли сприймати. Місцеву адміністрацію за таке нововведення «ославили» у засобах масової інформації. Хоча впроваджувалося воно, зрозуміло, не через добре життя. Зате нині козятинські пенсіонери, яким держава майже чотири місяці не виплачує «живих» грошей, мають можливість і без них розраховуватися за комунальні послуги, електроенергію, газ, радіо, телефон. Завдяки таким документам можна придбати паливо, деякі будівельні матеріали, промислові та продовольчі товари. Що дуже важливо, ліки за них теж відпускають. Чим, скажіть, не гроші? Кожен день, повідомили у відділі соціального захисту населення, тільки у системі міськкоопторгу у такий спосіб реалізується товарів на суму більше п'яти тисяч гривень.

Коментар начальника обласного управління Пенсійного фонду Миколи КОСТІНА:

— У нашій області кожен третій її мешканець — пенсіонер. Тобто без державних дотацій нам не обійтись. Однак отримуємо їх не в повному обсязі. Та ще й маємо своїх боржників. У результаті заборгованість з виплати пенсій досягнула 127,5 мільйона гривень. В окремих районах пенсію люди чекають по 5—6 місяців.

Аби хоча частково пом'якшити ситуацію, впроваджуємо найрізноманітніші форми розрахунків. Так, видали продуктів харчування на суму 36 мільйонів гривень — це трохи більше загального місячного розміру пенсій (31,7 млн.) Частково погасили заборгованість векселями, продажем майна боржників. У Козятинському районі, як було сказано, знайшли свою схему розрахунків. Її нині впроваджують у Теплицькому районі. До речі, нею зацікавились також сусіди із Житомирської області...

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Дім, де зігріваються серця

У СІМФЕРОПОЛІ відкрито жіночий «Антистресовий центр». Тут на громадських засадах надають психологічну допомогу жінкам, які постраждали від фізичного й морального насильства або просто стомилися від щоденної боротьби за кусень хліба.

Допомагають їм вистояти під ударами долі шість працівниць на чолі з лікарем-психотерапевтом Мариною В'ялих. Приміщення для цієї благодійної справи надали жінки з курсів масажистів-косметологів.

В «Антистресовому центрі» можна не тільки отримати корисну пораду, а й опанувати нову професію. У планах його працівників — запровадження телефону довіри та видання власного журналу.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

У номер

✔ Чернігів

Обіцяно жити сто років

В Ічнянській школі мистецтв ушановано відомого в Україні різьбяра з села Сваричівки Антона Гнатовича Штепу, якому виповнилося 95 років. Громадськість ознайомилася з великою виставкою його творів, прослухала у виконанні майстра на виготовленій ним лірі музичні композиції. Ювіляр, лауреат премії імені К. Білокур, пообіцяв дожити до свого 100-річчя і порадувати земляків новим різьбленням.

✔ Вінниця

У криниці — гаряча водиця

На подвір'ї Меланії Тимошенко, яка мешкає у селі Івашківці Шаргородського району на Вінниччині, в криниці «закипіла» вода. Чому вода в колодязі сягнула 43-х градусів тепла, пояснити не може ніхто.

Однак селянам це сподобалося: вони брали воду для купелі, прання, для худоби.

Як повідомляє кореспондент "Голосу України" у Вінницькій області, воду відправлено на аналіз в облсанепідстанцію. До слова, нині температура води в криниці — 8 градусів.

✔ Луганськ

Запрацював «Агрегат»

Після вимушеної перерви Краснодонське акціонерне товариство «Агрегат» знову приступило до складання автомобілів. Партнери з Ульяновського автомобільного заводу відновили постачання комплектуючих, і цехи підприємства запрацювали у дві зміни.

Хто не цінує пам'ять загиблих, той не любить живих

(Початок на 1-й стор.)

До чергової частини УМВС України у Вінницькій області надійшло повідомлення з Могилева-Подільського про вбивство одного з кримінальних авторитетів. На місце злочину виїхала оперативна група у складі бійців «Беркута» та співробітників спецпідрозділу ДАІ. Керівництво діяльністю останньої було покладено на Сергія Берчука. Через добу, а саме надвечір 11 липня, колона службових автомобілів прямувала до Вінниці. І хоча на трасі майже не було машин, раптом з-за повороту вигулькнуло два багатотонних тягачі «Мерседес». Водій першого, побачивши колону, загальмував, другий, виїхавши на смугу зустрічного руху, зіткнувся з патрульним автомобілем. Усе сталося за мить. Ця мить і забрала життя чотирьох. Серед них і 42-річного Сергія Анатолійовича.

Вдумаймося в цифру — 4904. Саме стільки людей не повернулося цього року додому, знайшовши смерть на автошляхах України. До кінця року ще місяць, а вже зареєстровано 32029 дорожньо-транспортних пригод, у тому числі з вини нетверезих водіїв — 2257, покалічено близько 36 тисяч осіб. Звісно, цих смертей, каліцтва могло б бути набагато менше, якби кожен пам'ятав, чим може обернутися на дорозі найменша недбалість. Адже кожен п'ятий громадянин України має автомобіль.

На жаль, ніхто вже не поверне милу дівчину Людмилу Чередник, інспектора ДАІ, яку було смертельно травмовано іномаркою на Хрещатику, і тих десять співробітників ДАІ, які цього року загинули під час виконання службових обов'язків. Але для того й дана нам пам'ять, щоб ми згадували добрим словом загиблих, не забуваючи про живих. Звісно, будь-яка нагорода не поверне Валентині Борисівні чоловіка, а двом донечкам — батька. Але вона і всі ми пам'ятатимемо, що підполковник Берчук прожив своє життя не дарма. Його колеги намагаються всіляко допомагати сім'ї загиблого. Тим більше, що в Сергія Анатолійовича одна донька — інвалід. Нині вони посприяли у працевлаштуванні Валентини Борисівни.

На зустрічі в редакції були присутні заступник міністра внутрішніх справ України генерал-лейтенант Юрій Дагаєв, начальник УДАІ МВС генерал-майор Анатолій Подоляка, начальник УДАІ УМВС у Вінницькій області полковник Василь Поліщук, начальник відділу УДАІ МВС полковник Віктор Корнітока. Під час вручення дружині загиблого почесного диплома і грошових премій Валентина Борисівна не могла стримати сліз. Сліз подяки. Вже від'їжджаючи від редакції, вона тихо сказала: «Спасибі вам за людяність».

Валентина Борисівна не могла стримати сліз

Надія МАХІНЧУК.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Спорт

Хокей

Чемпіонат СЄХЛ. «Полімір» (Новополоцьк) — «Сокіл» (Київ) — 1:8, 5:3.

Баскетбол

Чоловіки. Відбірковий турнір чемпіонату Європи. Ізраїль — Україна — 77:70. Наступний матч українці зіграють 3 грудня у Києві (у Палаці спорту) проти англійців.

Гандбол

Міжнародний турнір жіночих збірних «Кубок Турчина». Київ. Палац спорту. 26—28 листопада.

Доля змагання вирішувалася у завершальному поєдинку, в якому збірна України виграла у збірної Росії — 23:21.

	В	Н	П	М	О
Україна	3	0	0	83—57	6
Росія	2	0	1	79—59	4
Македонія	1	0	2	66—65	2
Білорусь	0	0	3	49—96	0

— Спершу на наших дівчат тис авторитет суперниць, —сказав схвильований і радісний головний тренер збірної України Леонід Євтушенко. — Росіянки в європейському рейтингу стоять вище за нас. Але в підсумку —перемога. І головна її складова — високі морально-вольові якості, які продемонстрували наші дівчата.

— Незабаром у Нідерландах стартує чемпіонат Європи. Над чим працюватимете протягом днів, що залишилися?

— Із захистом особливих проблем не маємо. А от у нападі треба ще попрацювати над шліфуванням різних тактичних варіантів...

Учасниць київського турніру відзначено численними призами. Зокрема, найкращим гравцем було названо українку Ларису Ковальову, найкращим воротарем — нашу Наталку Сень. А відзнака за красиву гру від радіо «Z» дісталася нападаючій збірної України Марині Вергелюк.

Взагалі турнір було організовано на високому рівні. Багато зусиль до цього доклали працівники Палацу спорту на чолі з його директором Віктором Ткаченком.

В атаці Марина Вергелюк.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

«Динамо» поки що недосяжне

Футбол. Чемпіонат країни. Відкладений матч 4-го туру.

«Динамо» (Київ) — «Шахтар» (Донецьк). 2:1 (1:0).

1:0 Ребров, 32, 2:0 Шевченко, 74, 2:1 Матвєєв, 90.

«Динамо»: Шовковський, Лужний, Хацкевич, Головко, Ващук, Дмитрулін, Гусин, Белькевич, Кардаш, Шевченко, Ребров (Косовський, 88).

«Шахтар»: Кураєв, Леонов (Яксманицький, 74), Старостяк, Жуненко, Попов, Селезньов (Матвєєв, 68), Котов, Ковальов, Зубов, Кривенцов, Воробей.

Попереджено Котова (43), Шевченка (53), Хацкевича (58), Кардаша (61), Зубова (80), Жуненка (81).

Арбітр — Ігор Горожанкін (Кіровоград); асистенти —Анатолій Альошин (Запоріжжя), Сергій Михайлов (Бердянськ).

29 листопада. Київ. Стадіон «Динамо». Мінус 10 градусів. 6 000 глядачів.

	В	Н	П	М	О
ДИНАМО	10	3	1	39-10	33
ШАХТАР	11	0	4	45-15	33
КАРПАТИ	8	5	2	24-13	29
Кривбас	7	6	2	17-7	27
Металург М	6	4	5	18-13	22
ЦСКА	5	7	3	19-17	22
Металург Д	6	4	5	18-20	22
Металург Зп	6	3	5	22-23	21
Металіст	6	1	8	15-24	19
Таврія	4	4	7	16-20	16
Ворскла	4	4	7	16-22	16
Зірка	4	4	7	13-19	16
Нива	4	4	7	11-19	8
Дніпро	5	1	9	13-27	16
СК МИКОЛАЇВ	2	4	9	10-27	10
ПРИКАРПАТТЯ	2	4	9	13-33	10

Цей матч мав особливе значення. Адже керівництво донецького клубу вже не раз заявляло про наміри вибороти золоті медалі. До речі, і після цього поєдинку, в якому «Шахтар» поступився, один із його тренерів Олексій Дрозденко сказав на прес-конференції, що плани не змінюються. «Попереду — друге коло, —нагадав пан Дрозденко. — І ще один матч між нами — у Донецьку. Отже, свої плани змінювати не збираємося, боротимемося за чемпіонський титул».

Перед зустріччю один із найсильніших у минулому захисників донецького «Шахтаря», київського «Динамо» і збірної країни, а після цього і прекрасний арбітр Віктор Звягінцев пошкодував, що матч між двома найкращими командами України відбувається в таких екзотичних для футболу умовах.

Але, попри це, з Донецька до Києва прибуло понад тисячу шанувальників «Шахтаря». Вони палко і кваліфіковано підтримували улюбленців. А ті у свою чергу дуже старалися. Гості обрали тактику гри від оборони. Але їхні дії в атаці дещо розчарували. Адже протягом першої половини зустрічі вони майже не доходили до штрафного киян. І надалі гості не відзначалися в атаці. А гол, забитий Матвєєвим на останніх секундах поєдинку зі штрафного, швидше випадковий. Він став невеликою втіхою для донеччан.

Для того, щоб грати успішно проти таких суперників, як київське «Динамо», либонь, треба пропонувати якісь грунтовніші, гостріші і рішучіші дії в нападі.

А переможці заслуговують на подвійну похвалу. Вони ще раз довели своє абсолютне лідерство в українському футболі. Після виснажливого поєдинку з «Панатінаїкосом» у Лізі чемпіонів підопічні Валерія Лобановського зберегли прекрасні кондиції, запропонували опонентові високу командну швидкість, оригінальні тактичні ходи. Що й зумовило їхній успіх. Ефектно зіграв Ребров, який перехопив передачу Старостяка на Ковальова і технічним «ударом-парашутом» перекинув м'яча через воротаря Кураєва.

Блискучу техніку продемонстрував і Шевченко, який «украв» м'яча в Жуненка з Яксманицьким, легенько обіграв Кураєва і вкотив м'яча у ворота.

Рахунок зустрічі мав бути ще переконливішим. Однак «Динамо» кілька разів «пожаліло» суперника. Пригадаймо хоча б момент на 63-й хвилині, коли Кардаш не зміг перекинути м'яча через Кураєва, який кинувся йому в ноги...

Післязавтра в Києві, на НСК «Олімпійський», запорізьке «Торпедо» ... прийматиме київське «Динамо». Це також відкладений матч чемпіонату. Перше коло добіжить кінця, і стане відомий осінній чемпіон.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Борис Гнатович Харчук

27 листопада 1998 року несподівано помер генерал-майор танкових військ запасу **ХАРЧУК Борис Гнатович.**

Усе своє життя він присвятив служінню Батьківщині, українському народові. Б. Г. Харчук народився 1 січня 1934 року в селі Майдан-Супрунівський Вінницької області. У 1953 році вступив до Хмельницького танкового училища і в 1956 році закінчив його. Службу в армії почав того ж року в 96-му механізованому полку 27-ї механізованої дивізії 38-ї армії Прикарпатського військового округу командиром танкового взводу.

Згодом, у 1966 році, закінчує військову академію бронетанкових військ. По сходинках військової служби дійшов до заступника командуючого з бойової підготовки Південної групи військ в Угорщині. Брав участь у боях в Афганістані.

Вітчизна високо оцінила заслуги Б. Г. Харчука. Він нагороджений багатьма орденами і медалями, відзнаками оборонного товариства.

На всіх посадах, на яких перебував Б. Г. Харчук, він запам'ятався підлеглим як зрілий, компетентний, вправний організатор і керівник. Останні 10 років Борис Гнатович очолював Товариство сприяння обороні України.

Світла пам'ять про бойового товариша, чесну і порядну людину Бориса Гнатовича Харчука збережеться в наших серцях.

Редактор номера Анатолій СОЛОНСЬКИЙ.

Анатолій ГОРЛОВ (перший заступник головного редактора).

Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Сергій ПРАВДЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 193926.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Зам. 0311230.

1 . 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса ВР України: 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com

Засновник і видавець — Верховна Рада України